

Nr 6

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna å driftbudgeten för budgetåret 1962/63 inom kommunikationsdepartementets verksamhetsområde jämte i ämnet väckta motioner.

(4:e avd.)

DRIFTBUDGETEN**Sjätte huvudtiteln****Kommunikationsdepartementet m. m.**

1:o) **Kommunikationsdepartementet: Avlöningar.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t (bilaga 8, punkt 1, s. 15 och 16 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1962) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för kommunikationsdepartementet vidtaga i statsrådsprotokollet angivna ändringar, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för kommunikationsdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63, dels ock till Kommunikationsdepartementet: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 594 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 544 000 kr.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, förutom vissa automatiska kostnadsförändringar,

att departementets lag- och utrikesbyrå tillföres en tjänst som avdelningschef i Br 4,

att en tjänst som budgetsekreterare i ABr 25 inrättas på departementets statssekreteraravdelning,

samt att en tjänst som förste kansliskrivare i Ae 12 och två tjänster som kansliskrivare i Ae 10 i departementet ordinarie sättes.

Utskottet. Med tillstyrkande av de under förevarande punkt framlagda förslagen samt under erinran om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för kommunikationsdepartementet vidtaga i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1962 förordade ändringar;

b) godkänna följande avlöningsstat för kommunikationsdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen	51 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	668 800
3. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	80 100
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	427 200
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	344 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	22 900
	Summa kr. 1 594 000

c) till *Kommunikationsdepartementet*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 594 000 kr.

2:o) *Kommunikationsdepartementet*: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 16 och 17) hemställer utskottet, att riksdagen må till *Kommunikationsdepartementet*: Omkostnader för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kr.

3:o) *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 17), vilket innebär en med 600 000 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 1 200 000 kr., därav hälften att avräknas mot automobilskattebidragen.

4:o) *Extra utgifter*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 18), vilket innebär en med 15 000 kr. minskad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

Väg- och vattenbyggnadsväsendet

5:o) Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt 5, s. 19—26) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen vidtaga i statsrådsprotokollet angivna ändringar, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63, dels ock till Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 11 861 000 kr., därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 11 386 000 kr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har föreslagit, att anslaget ökas med 1 478 300 kr.

Beträffande remissyttranden av statskontoret, statens lönenämnd och riksrevisionsverket får utskottet hänvisa till propositionen (s. 23 och 24).

Departementschefen har bl. a. anfört följande.

»Med hänsyn till verksamhetens speciella karaktär finner jag det ofrånkomligt, att styrelsen ges viss frihet att finna de lämpligaste organisatoriska formerna för sitt arbete. Jag vill i detta sammanhang erinra om att jag i det följande kommer att föreslå en väsentlig ökning av anslagen till de statliga väginvesteringarna. Jag tillstyrker således styrelsens förslag om en sammanslagning av anslagsposterna Avlöningar till tillfällig personal m. m. och Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Uppdelningen på två anslagsposter har förlorat sin ursprungliga innebörd och skapar — förutom administrativt merarbete — vissa svårigheter vid personalrekryteringen, då posten till tillfällig personal endast kan användas för avlöning av extra tjänstemän och arvodister. I enlighet med riksrevisionsverkets förslag bör den nya anslagsposten, som torde benämnas Avlöningar till icke-ordinarie personal, anvisas förslagsvis och maximeras av Kungl. Maj:t. Styrelsen bör även ges möjligheter till fortsatt centralisering av sådana uppgifter, bl. a. projekteringsuppgifter, som kräver dyrbar teknisk utrustning och högt kvalificerad personal. Med hänsyn bl. a. härtill anser jag mig böra tillstyrka en uppräknig av icke-ordinarieposten med 300 000 kr.

Styrelsen har vidare föreslagit inrättandet av ett flertal nya tjänster, huvudsakligen för teknisk personal. Jag tillstyrker inrättandet av tjänsten som avdelningsdirektör och chef för vägbyråns fotogrammetriavdelning, en av de äskade tjänsterna som byrådirektör i Ae 26 — med placering på konstruktionsbyrån — samt tjänsten som byråingenjör i Ae 21 på juridiska byrån. Avdelningsdirektörstjänsten bör placeras i lönegraden Be 1. Då i stort sett motsvarande extra tjänster redan finnes inrättade hos styrelsen torde särskilda medel icke behöva beräknas.

De av styrelsen i övrigt föreslagna nya tjänsterna sammanhänger med vissa i samband med *petita* framlagda förslag till organisationsförändringar inom styrelsens förråds- och verkstadsbyrå. Vad först beträffar omorganisationen av byråns maskinavdelning anser jag i likhet med remissinstanserna att den utredning, som företagits på styrelsens uppdrag, icke är ägnad att läggas till grund för ett slutgiltigt ställningstagande i frågan. På mitt förslag har Kungl. Maj:t den 20 oktober 1961 uppdragit åt statskontoret att i samråd med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen företaga en överarbetning av utredningen, innefattande en översyn av hela den centrala organisationen av väg- och vattenbyggnadsverkets förråds- och verkstadsrörelse. Resultatet av överarbetningen torde föreligga i sådan tid, att därav föranledda förslag till organisation av förråds- och verkstadsbyrån kan underställas 1963 års riksdag. — Men hänsyn till de brister i maskinavdelningens nuvarande organisation, som påtalats av utredningen, och till det stora ekonomiska intresset av en rationell maskinförvaltning kan det dock bli nödvändigt att provisoriskt förstärka avdelningen redan fr. o. m. nästa budgetår. Den av mig förordade uppräkningspost för icke-ordinarie personal torde ge ett visst utrymme för anställning av teknisk och ekonomisk expertis även för detta ändamål.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag att statens bilinspektions byggnads- och lokalfrågor skall överföras från byggnadsstyrelsen till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen är jag icke beredd att pröva.

Styrelsens förslag till lönerogleringar anser jag mig icke kunna biträda.

Styrelsen har slutligen föreslagit en överföring av medel för avlöning av 40 obesatta kontorsbiträdestjänster i Ao 5 från ordinarieposten till icke-ordinarieposten. Jag har intet att erinra mot förslaget och förutsätter därvid, att tjänsterna efter överföringen tills vidare ej får besättas.

För automatiska kostnadsökningar till följd av 1961 års riksdags beslut och för löneklassuppflyttningar upptager jag i enlighet med styrelsens förslag 156 600 kr. Anslagsposten Kompensation för höjda folkpensionsavgifter bör uppräknas med 18 400 kr.»

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehått två lika lydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Åkesson* (I: 147) och den andra inom andra kammaren av herr *Hamrin* i Jönköping (II: 179), vari hemställts att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t hemställa om en snar utredning rörande dels omorganisation enligt i motionerna angiven riktning av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens byråindelning, dels ock införande av kollegial styrelseform för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Beträffande de skäl som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionen II: 179.

Utskottet finner de av departementschefen förordade åtgärderna i syfte att ge väg- och vattenbyggnadsstyrelsen större frihet att finna de lämpligaste formerna för dess arbete välmotiverade och biträder för sin del förslagen.

Ej heller har utskottet funnit anledning till erinran mot inrättandet av vissa av styrelsen begärda nya tjänster eller mot vad departementschefen i förevarande sammanhang i övrigt anfört och förordat.

Beträffande de i de likalydande motionerna I: 147 och II: 179 framförda yrkandena om utredning rörande dels viss omorganisation av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens byråindelning, dels ock införande av en kollegial styrelseform för verket får utskottet anföra följande.

Enligt vad utskottet genom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen erfarit pågår f. n. inom styrelsen ett omfattande utredningsarbete i organisations- och rationaliseringsfrågor, i vilket arbete såväl styrelsens egen personal som utomstående expertis engagerats. Utredningsarbetet avser bl. a. de av motionärerna upptagna frågorna rörande ekonomi- och personalfunktionerna. Vidare beröres byggnadsavdelningen inom styrelsens byggnads- och underhållsbyrå samt statens bilinspektion och i samband därmed styrelsens trafikbyrå. Med avseende å vägförvaltningarna är förslag under utarbetande om en ändrad distriktsindelning och organisation samt rörande vägunderhållsområdenas lämpliga storlek m. m. Slutligen pågår, såsom även av statsverkspropositionen framgår, i samråd med statskontoret en översyn av den centrala organisationen av verkets förråds- och verkstadsrörelse. Flertalet av de berörda undersökningarna och utredningarna beräknas kunna slutföras under innevarande eller nästa år.

Vidkommande motionärernas förslag om införande för verkets del av kollegial styrelseform har framhållits att redan i maj 1958 en särskild samarbetsdelegation för vägväsendet inrättades. Denna intar visserligen inte en styrelses ställning utan är mer att betrakta som ett rådgivande organ till styrelsen. I delegationen ingår representanter för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, byggnadsstyrelsen, Näringslivets trafikdelegation, Svenska vägföreningen med därtill anslutna motororganisationer, Svenska stadsförbundet och Länsvägsnämndernas förbund.

Med hänsyn till anförda förhållanden och då resultatet av det sålunda pågående utredningsarbetet synes böra avvaktas kan utskottet icke finna det motiverat att från riksdagens sida nu begära ytterligare utredning av det slag motionärerna påfordrat. Utskottet, som därför avstyrker bifall till motionerna i fråga, hemställer i enlighet med det anförda,

I. att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen vidtaga i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1962 förordade ändringar;

b) godkänna följande avlöningsstat för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags-</i>	
<i>vis</i>	2 778 000

2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	7 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	6 327 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 566 600
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	182 000
	<hr/>
	Summa kr. 11 861 000

c) till *Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 11 861 000 kr., därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen;

II. att motionerna I: 147 och II: 179 icke må av riksdagen bifallas.

6:o) *Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 26—28), som innebär en anslagsökning med 269 000 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 984 000 kr., därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen.

7:o) *Vägförvaltningarna*: *Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 7, s. 28—31) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för vägförvaltningarna vidtagna i statsrådsprotokollet angivna ändringar, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för vägförvaltningarna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63, dels ock till *Vägförvaltningarna*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 31 956 000 kr., därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 31 396 000 kr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har föreslagit, att anslaget ökas med 3 213 300 kr.

Departementschefen har anfört följande.

»Av skäl som jag nyss anfört under väg- och vattenbyggnadsstyrelsens avlöningsanslag bör även de i vägförvaltningarnas avlöningsstat upptagna anslagsposterna *Avlöningar till tillfällig personal* och *Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal* sammanslås. Den nya anslagsposten, som torde benämnas *Avlöningar till icke-ordinarie personal*, bör anvisas förslagsvis och maximeras av Kungl. Maj:t.

Mot styrelsens förslag om ordinariesättning av tio kontorsbiträden och extraordinariesättning av sex kanslisterna har jag intet att erinra. Kanslisterna bör därvid benämnas vägassistenter. Jag tillstyrker även att fem nya

tjänster som vägassistent i Ae 15 inrättas, vilket medför en kostnad av 100 000 kr.

Jag föreslår vidare att en tjänst som ingenjör i Ae 23 inrättas vid vägförvaltningen i Jönköpings län. Då en motsvarande extra tjänst finnes inrättad torde särskilda medel icke erfordras härför.

Styrelsens förslag i övrigt till lönerogleringar och nya tjänster m. m. kan jag icke tillstyrka.

Styrelsen har slutligen föreslagit en överföring av medel för avlöning av 90 kontorsbiträden i Ao 5 och 24 tekniker i Ao 12 från ordinarieposten till icke-ordinarieposten. Jag har intet att erinra mot förslaget och förutsätter därvid, att nämnda tjänster tills vidare icke får besättas.

För lönerogleringar till följd av 1961 års riksdags beslut och för höjd ersättning till vägmästare för jourtjänst upptager jag i likhet med styrelsen 242 100 kr. För merkostnader i anledning av uppflyttning i ortsgrupp av vissa vägmästare beräknar jag 34 000 kr. och för löneklassuppflyttningar 143 400 kr. Anslagsposten Kompensation för höjda folkpensionsavgifter bör räknas upp med 40 500 kr.»

Utskottet, som ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för vägförvaltningarna vidtaga i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1962 förordade ändringar;

b) godkänna följande avlöningsstat för vägförvaltningarna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	10 336 900
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	13 980 200
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	7 152 500
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	486 400
	Summa kr. 31 956 000

c) till *Vägförvaltningarna*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 31 956 000 kr., därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen.

8:o) *Vägförvaltningarna*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 31 och 32), som innebär en anslagsuppräknning med 364 000 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vägförvaltningarna: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 5 603 000 kr., därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen.

9:o) **De lokala vägnämnderna m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 32), som innebär en anslagsuppräknning med 25 000 kr., för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *De lokala vägnämnderna m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 325 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

10:o) **Reglering av vissa skador inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens ämbetsområde.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 33), som innebär en oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Reglering av vissa skador inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens ämbetsområde* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 875 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

11:o) **Allmän översikt över beräkningen av väganlagen m. m.** Före behandlingen av de skilda anlagen till vägunderhåll och vägbyggnader har Kungl. Maj:t (punkt 11, s. 33—47) lämnat en översikt över beräkningen av väganlagen m. m.

I skrivelse den 31 augusti 1961 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* framlagt förslag till anslagsäskanden för nästa budgetår i vad avser vägunderhåll och vägbyggnader m. m.

För budgetåret 1962/63 föreslår styrelsen en ökning av anslaget för det *statliga vägunderhållet* till 430 mkr. mot 375 mkr. för innevarande budgetår.

För den *ordinarie statliga väg- och brobyggnadsverksamheten* upptar styrelsen 440 mkr.

Styrelsen förordar vidare en medelsanvisning under anslaget till *Vissa vägbyggnadsarbeten* av 20 mkr.

Vad angår den *kommunala väghållningen* upptar styrelsen för bidrag till underhåll av vägar och gator 67 mkr. samt för bidrag till byggande av vägar och gator 185 mkr.

I fråga om den *enskilda väghållningen* upptages 25,5 mkr. för vägunderhållet samt 15 mkr. för bidrag till byggande av enskilda vägar.

För *administrativa och diverse ändamål* har upptagits ca 275 mkr. Härvid har de anslag under sjätte huvudtiteln, som äskas av andra myndigheter än väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, samt ifrågavarande anslag under nionde, elfte och tolfte huvudtitlarna uppförts med samma belopp som för innevarande budgetår. Anslagen under femte och tionde huvudtitlarna har upp-

tagits med belopp som uppgivits från arbetsmarknadsstyrelsen resp. sjöfartsstyrelsen.

Totalt skulle alltså utgifterna på automobilskattemedelsbudgeten upptagas till ca 1 458 mkr. Inkomsterna av bilskattemedel under budgetåret 1962/63 har styrelsen beräknat till ca 1 475 mkr.

Beträffande den närmare motiveringen för väg- och vattenbyggnadsstyrelsens äskanden torde få hänvisas till propositionen (s. 33—39).

I remissyttrande har *arbetsmarknadsstyrelsen* intet haft att erinra mot väg- och vattenbyggnadsstyrelsens anslagsäskanden. Arbetsmarknadsstyrelsen understryker bl. a. vikten av att planeringen av vägarbetena liksom hittills har en sådan flexibilitet, att arbetenas totala omfattning kan varieras efter den allmänna sysselsättningssituationens krav.

Handelskamrarnas nämnd m. fl. organisationer har i skrivelser till Kungl. Maj:t framfört vissa synpunkter på vägbyggnadsverksamheten. I denna del får utskottet hänvisa till propositionen (s. 40 och 41).

Departementschefen har anfört följande.

»Vid behandlingen av väganlagen i 1959 års statsverksproposition lämnade jag en redogörelse för den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens delegation för översiktlig vägplanering framlagda utredningen »Vägplan för Sverige» (SOU 1958: 1—2). I vägplanen presenterades i första hand tekniska normer för den framtida vägstandarden. Dessa normer, främst avseende bärighet och geometrisk standard, borde enligt planen framdeles i princip vara vägledande för vägupprustningen. I planen beräknades därjämte — med dessa tekniska normer som underlag för bedömningarna — ett investeringsbehov inom vägväsendet under tiden fram till omkring år 1975 av sammanlagt 21,1 miljarder kr. De riktlinjer för den fortsatta utbyggnaden och upprustningen av vägnätet, som angavs i planen, godtogs av riksdagen. Beslutet innebar dock icke något ställningstagande till den takt vari planen borde realiseras. Frågan om väginvesteringarnas omfattning borde årligen få bedömas med hänsyn till det samhällsekonomiska och statsfinansiella läget.

Vägplanens utgiftsprogram för perioden 1958—1967 förutsatte investeringar under år 1958 om totalt 440 mkr., varav för den statliga vägbyggnadsverksamheten på landsbygden 330 mkr. och för bidrag till det kommunala vägbyggandet 110 mkr. Investeringarna skulle därefter successivt öka för att år 1967 uppgå till totalt 1 380 mkr., varav för landsbygden 1 070 mkr. och för den statsbidragsberättigade kommunala väghållningen 310 mkr. Vid riksdagsbehandlingen år 1958 fastställde statsmakterna för år 1959 en medelsförbrukningsram för den statliga vägbyggnadsverksamheten på landsbygden om 330 mkr. Ramen höjdes senare av Kungl. Maj:t till 355 mkr. För kalenderåren 1960, 1961 och 1962 har medelsförbrukningsramarna fastställts till respektive 360, 370 och 380 mkr. Anslagen till bidrag till det kommunala

vägbyggandet har för åren 1959—1962 upptagits till respektive 105, 90, 115 och 155 mkr.

Innan jag övergår till att närmare behandla väg- och vattenbyggnadsstyrelsens anslagsäskanden för nästa budgetår vill jag i följande sammanställning redovisa det faktiska utfallet av statens utgifter för statligt och kommunalt vägbyggande under åren 1958—1960 och de beräknade utgifterna härför för åren 1961 och 1962, allt i jämförelse med de i vägplanen förutsatta investeringarna. Beloppen anges avrundade i mkr.

År	Landsbygden					Städerna			
	Vägplanen	Ordinarie vägarbeten	Vissa vägbyggnadsarbeten	Beredskapsarbeten	Totalt i förh. t. vägpl.	Vägplanen	Ordinarie gatuarbeten	Beredskapsarbeten	Totalt i förh. t. vägpl.
1958	330	320	4	90	+ 84	110	90	3	— 17
1959	360	355	3	244	+242	125	103	16	— 6
1960	410	360	6	233	+189	145	86	16	— 43
1961 ber.	480	370	17	140	+ 47	165	115	9	— 41
1962 ber.	570	380	25	150	— 15	185	155	—	— 30
	2 150	1 785	55	857	+547	730	549	44	—137

Vad beträffar beredskapsarbetena vill jag påpeka, att dessa till övervägande del utförts inom flerårsplanernas ram; till den del så icke skett kan man räkna med att de i huvudsak skulle ha kommit till utförande inom flerårsplanerna för femårsperioden 1961—1965.

Under perioden 1958—1962 kommer sålunda de sammanlagda faktiska investeringarna att uppgå till ett avsevärt högre belopp än det i vägplanen föreslagna. I förhållande till vägplanen uppgår merinvesteringen till ca 400 mkr. Även om man tar hänsyn till beredskapsarbetenas något lägre effektivitet har vägplanens investeringsvolym betydligt överskridits. Emellertid har den faktiska fördelningen mellan landsbygd och städer blivit en annan än vägplanens. Investeringarna i städernas gatu- och vägnät underskrider således de i vägplanen angivna beloppen med 137 mkr., medan landsbygdens investeringar överstiger vägplanens med drygt en halv miljard kr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hemställer i sina petita för nästa budgetår om en höjning av anslagen till den statliga och kommunala väghållningen med sammanlagt 153 mkr. För det statliga vägunderhållet beräknar styrelsen en ökning av medelsbehovet med 55 mkr. till 430 mkr. Vad beträffar anslagen till den statliga vägbyggnadsverksamheten föreslår styrelsen en höjning med sammanlagt 60 mkr. till 440 mkr. Till vissa vägbyggnadsarbeten äskas ett oförändrat anslag av 20 mkr. Bidraget till det kommunala vägunderhållet bör enligt styrelsen höjas till 67 mkr., d. v. s. med 8 mkr. I fråga om bidraget till det kommunala vägbyggandet begäres en ök-

ning med 30 mkr. till 185 mkr., varigenom detta bidrag skulle för kalenderåret 1963 uppgå till vägplanens belopp med ett års försening. Till den enskilda väghållningen äskas 40,5 mkr. eller 3 mkr. mer än för innevarande år.

Styrelsen föreslår vidare, att en investeringsserie fastställs för de tre närmaste budgetårens statliga vägbyggnadsarbeten, varvid investeringarna förutsättes öka med 60 mkr. under vart och ett av budgetåren 1962/63—1964/65. Slutligen har styrelsen anmält, att vid övergång till kalenderårsvis beräknad medelsanvisning för det statliga vägunderhållet ett anslag av 665 mkr. skulle erfordras för budgetåret 1962/63.

Mot bakgrunden av den snabba utveckling, som ägt rum i fråga om landsvägstransporterna och för vilken jag redogjort i den inledande översikten, anser jag, att de ordinarie statliga insatserna för att bygga ut vägnätet till att bättre svara mot trafikbehoven måste ökas. Enligt min mening bör således den kraftiga upprustning av vägnätet som redan påbörjats fortsätta. Jag anser mig för nästa budgetår böra förorda en uppräknig av anslagen till den statliga, kommunala och enskilda väghållningen med totalt 140 mkr.

I fråga om anslagsmedlens användning vill jag beträffande investeringssidan framhålla följande.

Vad gäller angelägenhetsgraderingen av vägupprustningen på landsbygden bör denna i första hand inriktas på de delar av vägnätet, som är av särskild vikt för näringslivets transporter. I synnerhet bör tillses att de delar av industrin och näringslivet i övrigt, vilka nu och framdeles måste helt lita till vägtransporter för befordring av varor och förnödenheter, får sina krav tillgodosedda. Vidare är det ytterligt angeläget, att broar med otillräcklig bärighet ombygges eller förstärkes.

Vad beträffar städerna föreligger i åtskilliga fall trängande behov av att skapa nya förbifarts- eller genomfartsleder. Det är härvid utomordentligt angeläget att ansträngningarna inriktas på att uppnå ändamålsenliga och med hänsyn till den väntade samhällsutvecklingen långsiktiga lösningar. Punktvis starkt koncentrerade insatser kan i vissa av här avsedda fall visa sig nödvändiga för att man inom rimlig tid skall kunna komma till rätta med besvärande trafiktekniska problem. I de större och medelstora städerna är det vidare av stor vikt, att sådana trafikleder bygges ut, som har karaktären av pulsådor i städernas interna trafiksystem.

Vid all vägbyggnadsverksamhet bör givetvis beaktas de krav som kan ställas ur trafiksäkerhetssynpunkt och en strävan bör vara att så tidigt som möjligt söka eliminera sådana trafikfallor, där erfarenhetsmässigt risken för kollisioner eller olyckor av annat slag är framträdande. Vägbyggandet får således ses bl. a. som ett led i de samlade ansträngningarna att angripa trafiksäkerhetsproblemen.

Vad vägunderhållet beträffar vill jag särskilt framhålla angelägenheten av att förstärkningsarbeten för oljegrusning och s. k. enkla beläggningar sker i så stor utsträckning som möjligt och att även här de trafiksäkerhetsfräm-

jande åtgärderna ges hög prioritet. Enligt vad jag erfarit avser väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att påbörja uppläggningsen av ett vägliggarsystem för underhållet motsvarande det system, som utarbetats för att i fråga om bl. a. riksvägarna få underlag för en bedömning av ombyggnadsbehovet. Jag finner denna åtgärd från styrelsens sida välmotiverad, då väsentligt ökad kännedom härigenom kan vinnas, om var underhållsåtgärderna ur ekonomisk synpunkt i första hand bör sättas in.

För gatuunderhållet i städerna ställs ökade krav på medel till följd av ökande trafik och vissa automatiska kostnadsstegringar.

Mot bakgrunden av det anförda förordar jag att den totala höjningen om 140 mkr. för den statliga, kommunala och enskilda väghållningen fördelas med 40 mkr. på det statliga vägunderhållet, 60 mkr. på det ordinarie statliga vägbyggandet, 8 mkr. på det kommunala vägunderhållet och 30 mkr. på det kommunala vägbyggandet samt 1 mkr. på det enskilda vägunderhållet och ett lika stort belopp på det enskilda vägbyggandet.

Vad beträffar landsbygdens vägar vill jag härutöver framhålla att det i synnerhet är vissa sektorer av näringslivet, främst skogsindustrien, som är starkt beroende av vägnätets standard. Inom dessa sektorer utgör nämligen transportkostnaden en väsentlig del — exempelvis för skogsindustrien drygt 15 procent — av den totala produktionskostnaden. En förutsättning för att transportkostnaden skall kunna sänkas är bl. a. att det vägnät, som skall användas, har den bärighet och framkomlighet, som kräves för ett rationellt och ekonomiskt utnyttjande av lastbilar av modern typ och konstruktion.

Behovet av ett vägnät, som tillåter tunga lastbilstransporter, är särskilt framträdande i norrlandslänen och i vissa angränsande områden, vilka har ett näringsliv med i stort sett samma struktur som nämnda län. I dessa delar av landet har i synnerhet under senare år skett en betydande upprustning av vägnätet genom dels det ordinarie vägbyggandet och dels beredskapsarbeten anordnade i sysselsättningsstödande syfte. De sysselsättningspolitiska åtgärderna inom vägväsendets område i Norrland har varaktigt legat på en volymmässigt hög nivå. Med hänsyn härtill samt med beaktande av den utveckling, som kan förväntas, torde i norrlandslänen under de närmaste åren framöver i vad avser arbetskraftssidan omfattande vägarbeten bli erforderliga.

Då sålunda behovet av en ytterligare vägupprustning är särskilt framträdande i norrlandslänen — bl. a. därför att näringslivets transportförsörjning förutsätter tunga lastbilstransporter i betydande omfattning — och då sysselsättningsläget där liksom tidigare kan förväntas erfordra att en relativt stor volym av vägarbeten kommer till utförande föreslår jag, att av den förordade totala ökningen av vägbudgeten 60 mkr. disponeras för en förstärkning av den eljest möjliga medelstilledningen till berörda län. Av detta belopp bör 40 mkr. hänföras till vägbyggnadsanslagen, medan 20 mkr. bör läggas på vägunderhållsanslaget för att användas till sådana förstärkningsarbeten som erfordras för att möjliggöra oljegrusning eller s. k. enkel be-

läggning. Vid dispositionen av ifrågavarande anslagsbelopp bör, liksom tidigare varit fallet, arbetsmarknadspolitiska synpunkter beaktas i fråga om företagens utväljande i flerårsplanerna och därmed deras lokalisering, arbetenas igångsättande, anställande av arbetskraft m. m.

I fråga om förslagen rörande ett flerårigt väginvesteringsprogram vill jag erinra om att statsmakterna så sent som förra året tog ställning till detta spörsmål. Riksdagen konstaterade då, att det givetvis skulle underlätta vägbyggnadsverksamhetens rationella planering och genomförande, om vägmyndigheterna finge följa ett av statsmakterna fastställt flerårigt investeringsprogram. Å andra sidan fann riksdagen, att statsmakterna icke kunde fränhända sig möjligheterna att taga hänsyn till samhällsekonomiens och arbetsmarknadsläget framtida utveckling (SU 6; Rskr 6). Då jag delar den uppfattning, som riksdagen här gett uttryck för, kan jag icke biträda de nu framlagda förslagen om ett flerårigt investeringsprogram.

Jag har icke något att erinra mot styrelsens beräkning av medelsbehovet till vissa vägbyggnadsarbeten. Anslaget torde därför böra upptagas med ett oförändrat belopp av 20 mkr. för nästa budgetår. Detta belopp bör möjliggöra att en fortsatt hög takt kan hållas i arbetet med nedläggning av trafiksvaga bandelar.

Vad beträffar bidragsgivningen till den enskilda väghållningen, vill jag i detta sammanhang anmäla, att 1960 års vägsakkunniga nyligen framlagt ett betänkande med förslag bl. a. om höjning av bidragsprocenten till den enskilda väghållningen. Betänkandet är f. n. föremål för remissbehandling.

Sammanfattningsvis föreslår jag en ökad medelsanvisning för det *statliga vägunderhållet* om 40 mkr. till 415 mkr.

Jag förordar vidare, att anslag till *statliga ordinarie väginvesteringar* äskas hos riksdagen med sammanlagt 440 mkr.

Det bör få ingå i Kungl. Maj:ts befogenheter på samma sätt, som gäller för innevarande budgetår, att i den mån arbetsmarknadsläget så medgiver eller påkallar bemyndiga väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att utöka byggnadsverksamheten utöver angivna medelsomslutning om 440 mkr. genom att under budgetåret i förväg taga i anspråk erforderliga belopp av de medel på de kalenderårsberäknade anslagen, som är anvisade för den ordinarie verksamheten under andra halvåret 1963. Kungl. Maj:t bör även ha befogenhet att minska byggnadsverksamheten, om detta erfordras ur arbetsmarknadssynpunkt.

Anslaget till *vissa vägbyggnadsarbeten* föreslås upptaget till oförändrat belopp av 20 mkr.

I fråga om bidragsanslagen till den *kommunala väghållningen* tillstyrker jag väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag om anvisning av 67 mkr. till bidrag till underhåll av vägar och gator. Likaledes tillstyrker jag för det kommunala väg- och gatubyggandet en arbetsomslutning under år 1963, som motsvarar 185 mkr. i statsbidrag. Anslaget Bidrag till byggande av vägar och gator torde tagas upp med detta belopp.

Vad slutligen beträffar bidragsanslagen till *enskild väghållning* förordar

jag att till bidrag till underhåll av enskilda vägar anvisas 25,5 mkr. Anslaget Bidrag till byggande av enskilda vägar torde böra uppföras med 14 mkr. Totalt äskas alltså för enskild väghållning 39,5 mkr.

För *administrativa och diverse ändamål* beräknar jag under andra anslag under sjätte huvudtiteln sammanlagt ca 66,6 mkr., att avräknas mot automobilskattemedlen. Under femte, åttonde, nionde, tionde, elfte och tolfte huvudtitlarna föreslås därjämte att ca 112,1 mkr. skall avräknas mot dessa medel. Totalt skulle alltså för de till administration m. m. hänförliga ändamålen ca 178,7 mkr. avräknas mot automobilskattemedlen, vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en minskning med ca 49,8 mkr.

Enligt den sålunda redovisade beräkningen skulle det totalbelopp, som avses skola täckas av automobilskattemedlen, för budgetåret 1962/63 uppgå till sammanlagt (415 + 440 + 20 + 67 + 185 + 39,5 + 178,7) 1 345,2 mkr. eller exakt angivet 1 345 218 600 kr., vilket innebär en ökning i förhållande till motsvarande på riksstaten för innevarande budgetår uppförda anslagsbelopp med omkring 90,2 mkr.

Chefen för finansdepartementet har i annat sammanhang beräknat inkomsterna på automobilskattemedlens specialbudget för budgetåret 1962/63 till 1 532 mkr. Inkomstökningen i förhållande till budgetåret 1961/62 betingas delvis av uppördstekniska faktorer.

Av sistnämnda belopp skulle alltså 1 345,2 mkr. disponeras för att täcka anslag på driftbudgeten medan ca 186,8 mkr. torde få tillföras budgetutjämningsfonden och där redovisas under särskild titel.»

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Boman m. fl.* (I: 144) och den andra inom andra kammaren av herr *Sundelin m. fl.* (II: 184), vari hemställts att riksdagen vid behandlingen av förevarande anslag till byggande av vägar och broar måtte uttala sin anslutning till att den investeringsserie som föreslagits av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen lägges till grund som ett minimiprogram för de tre närmaste budgetårens statliga ordinarie vägbyggnadsarbeten;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sveningsson m. fl.* (I: 222) och den andra inom andra kammaren av herr *Bohman m. fl.* (II: 269), vari hemställts att riksdagen måtte bevilja de föreslagna anslagen till vägunderhållet och till byggande av vägar och broar men uttala att den av departementschefen för särskilda ändamål föreslagna dispositionen av 60 mkr. av berörda anslag icke måtte komma i fråga;

dels ock, såvitt nu är i fråga, två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bengtson m. fl.* (I: 439) och den andra inom andra kammaren av herr *Hedlund m. fl.* (II: 519), vari hemställts att till Vägunderhållet (p. 12) för budgetåret 1962/63 anvisas ett investeringsanslag av 430 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen samt att till Byggande av vägar och broar (p. 13) för budgetåret 1962/63 anvisas ett

mot automobilskattemedlen avräknat reservationsanslag av 450 000 000 kr., att fördelas i enlighet med vad i motionerna anförts.

Beträffande de skäl som motionärerna anför till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionerna II: 184, II: 269 och II: 519.

Utskottet. Under senare år har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen — under hänvisning till statsmakternas ställningstaganden till vägplanen — i sina medelsframställningar förutsatt en anslagsanvisning enligt den i nämnda plan föreslagna investeringsserien för kalenderåren 1958—1967 med ett års senareläggande. För nästa budgetår har nu styrelsen mot bakgrund av den faktiska anslagsanvisningen och beredskapsarbetenas omfattning, ansett en ny investeringsserie böra väljas för de ordinarie vägbyggnadsarbetena, vilket enligt styrelsen dock icke får innebära att planen frångås. Den i bihang E till den s. k. kompletteringspropositionen vid 1960 års riksdag (prop. 150) redovisade serien — innebärande en årlig ökning av investeringarna under budgetåren 1962/63—1964/65 med 60 mkr. — har därvid ansetts lämpligen böra läggas till grund. Med utgångspunkt från den för innevarande budgetår fastställda investeringsramen om 380 mkr. föreslår styrelsen följaktligen en anslagsanvisning om 440 mkr. för nästa budgetår, avseende investeringarna under kalenderåret 1963. För de två närmast följande åren skulle investeringarna uppgå till 500 resp. 560 mkr.

En väsentlig förutsättning för det av styrelsen framlagda förslaget till sänkning av den tidigare förutsatta anslagsanvisningen har varit att de ordinarie investeringarna i fortsättningen skulle få grundas på en för en treårsperiod fastlagd serie. Eventuellt erforderlig anpassning till konjunkturläget skulle därvid ske via anslag till beredskapsarbeten. Om väginvesteringarna under en period av hög arbetslöshet visat avsevärd stegring, kunde hänsyn tagas till detta förhållande vid revideringen av flerårsplanerna. På så sätt skulle en rullande planering erhållas, varvid utfallet av beredskapsarbetena kunde beaktas samtidigt som den eftersträfvade utjämningen på längre sikt skulle ernås.

Departementschefen, som tillstyrker den förordade medelsanvisningen för nästa budgetår, redogör i anslutning härtill för det faktiska utfallet av statens utgifter för statligt och kommunalt vägbyggande under åren 1958—1960 och de beräknade utgifterna härför för åren 1961 och 1962. Merinvesteringarna i förhållande till vägplanen uppgår enligt denna redovisning till ca 400 mkr. Investeringarna i städernas gatu- och vägnät underskrider dock de i planen angivna beloppen med 137 mkr., medan landsbygdens investeringar överstiger vägplanens med drygt en halv miljard kr.

Departementschefen framhåller i sammanhanget att den kraftiga uppbyggnaden av vägnätet, som redan påbörjats, bör fortsätta samt förordar i detta syfte en total anslagshöjning om 140 mkr. för den statliga, kommunala och enskilda väghållningen. Däremot förklarar han sig icke kunna biträda väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag om ett flerårigt investeringsprogram.

Då behovet av en ytterligare vägupprustning anses vara särskilt framträdande i norrlandslänen och då sysselsättningsläget där liksom tidigare förväntas erfordra att en relativt stor volym av vägarbeten kommer till utförande föreslås att av den totala ökningen av vägbudgeten 60 mkr. disponeras för en förstärkning av den eljest möjliga medelstillelningen till berörda län. Av detta belopp anses 40 mkr. böra hänföras till vägbyggnadsanslagen och 20 mkr. till vägunderhållsanslaget.

För vägunderhållet beräknar departementschefen ett anslag om 415 mkr. mot av styrelsen föreslagna 430 mkr. samt framhåller särskilt angelägenheten av att förstärkningsarbeten för oljegrusning och s. k. enkla beläggningar sker i så stor utsträckning som möjligt och att även här de trafiksäkerhetsfrämjande åtgärderna ges hög prioritet.

Redan vid fjolårets riksdag framhöll utskottet att den i vägplanen beräknade utvecklingen av fordonsnumerären och trafiken snarare över- än underskridits samt underströk vidare kraftigt vikten av att det totala vägbyggandet även i fortsättningen hålles på en hög nivå för att bl. a. de kommersiella vägtrafikbehov, som nu och framdeles måste lita till biltransport, skall kunna tillgodoses. Utskottet finner det mot bakgrund bl. a. härav tillfredsställande att departementschefen funnit sig kunna godtaga väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag i vad avser investeringarnas storlek.

Beträffande departementschefens ställningstagande till förslaget om en flerårig investeringsserie samt det i motionerna I: 144 och II: 184 framställda yrkandet i denna fråga får utskottet anföra följande.

Såsom departementschefen framhållit har statsmakterna så sent som förra året tagit ställning till berörda spörsmål. Riksdagen konstaterade då, att det givetvis skulle underlätta vägbyggnadsverksamhetens rationella planering och genomförande, om vägmyndigheterna finge följa ett av statsmakterna fastställt flerårigt investeringsprogram. Å andra sidan fann riksdagen, att statsmakterna icke kunde frångå sig möjligheterna att taga hänsyn till samhällsekonomiens framtida utveckling (SU nr 6; Rskr nr 6).

Utskottet vill för sin del understryka angelägenheten av att väg- och vattenbyggnadsstyrelsens planering och samordning av vägbyggnadsverksamheten i görligaste mån underlättas genom att riktlinjer för vägpolitiken under ett begränsat antal år uppdrages.

Enligt vad utskottet inhämtat har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i skrivelse den 17 februari 1962 framlagt beräkning beträffande vägbudgetens ökning under budgetåren 1963/64, 1964/65 och 1965/66. I denna beräkning anges vägbudgeten under ett vart av dessa budgetår öka med ca 100 mkr. — varav 60 mkr. avser det ordinarie statliga vägbyggandet — mot 140 mkr. för budgetåret 1962/63. Utskottet anser för sin del att den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknade ökningen av väganslagen kan utgöra utgångspunkt för ställningstagandena för de närmaste budgetåren i fråga om investeringsramar och anslag till vägbyggande och vägunderhåll för så vitt det samhällsekonomiska läget ger förutsättningar härför.

I vidare mån än vad av det anförda framgår kan utskottet följaktligen icke tillstyrka bifall till motionerna I: 144 och II: 184.

Den av departementschefen föreslagna specialdestinationen av byggnads- och underhållsmedel till norrlandslänen har utskottet för nästa budgetår funnit sig kunna godtaga och avstyrker följaktligen härutinnan bifall till motionerna I: 222 och II: 269. Vid fjolårets riksdag framhöll emellertid utskottet bl. a., att det på något längre sikt bör vara en väsentlig uppgift att vid vägplaneringen söka utjämna de eventuella skillnader mellan ordinarie väginvesteringar och beredskapsarbeten, som kan föranledas av att mycket stora beredskapsarbeten koncentreras till viss del eller vissa delar av landet. Enligt utskottets mening borde vid de totala investeringarnas fördelning särskild vikt fästas vid tillgodoseendet av flerårsplanerna samt de ordinarie anslagsmedlens fördelning mellan länen. I anslutning härtill vill utskottet även nu framhålla nödvändigheten av att samtliga läns ökade behov av ordinarie anslagsmedel uppmärksammas, eftersom vissa län på grund av ett bättre sysselsättningsläge inte i större utsträckning hittills fått sitt vägnät förbättrat genom beredskapsarbeten.

Utskottet, som i enlighet med vad i det föregående anförts biträder Kungl. Maj:ts förslag beträffande anslagen till de statliga ordinarie väginvesteringarna, har ej heller funnit anledning till erinran mot anslagsberäkningen för vägunderhållet. Då utskottet följaktligen ej kan biträda de i motionerna I: 439 och II: 519 framställda yrkandena rörande höjning av berörda anslag med 10 respektive 15 mkr. kommer utskottet att under punkterna 12 och 13 i det följande avstyrka bifall till motionerna i fråga.

Anslaget till Vissa vägbyggnadsarbeten har av Kungl. Maj:t upptagits med av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagna 20 mkr. Också anslagen till den statsbidragsberättigade kommunala väghållningen har upptagits med de av styrelsen begärda beloppen, d. v. s. med 67 mkr. till underhåll av vägar och gator och 185 mkr. till byggande av vägar och gator.

I fråga om medelsberäkningen för enskild väghållning, innebärande ett anslag om 25,5 mkr. till underhåll av enskilda vägar och 14 mkr. till byggande av enskilda vägar, delar utskottet departementschefens uppfattning. Motionsledes har framförts yrkanden rörande bl. a. höjd medelsanvisning för dessa ändamål. Utskottet återkommer härtill under respektive punkter i det följande.

För administration och diverse ändamål slutligen har äskats sammanlagt ca 178,7 mkr. Vid bifall härtill liksom till vad utskottet under förevarande punkt förordnat skulle de mot automobilskattemedlen avräknade anslagen för nästa budgetår uppgå till totalt $(440 + 20 + 415 + 67 + 185 + 39,5 + 178,7)$ 1 345,2 mkr. I förhållande till motsvarande på riksstaten för innevarande budgetår uppförda anslag innebär detta en ökning med ca 90,2 mkr. Då inkomsterna av automobilskattemedlen beräknas till 1 532 mkr., skulle således det under budgetutjämningsfonden redovisade överskottet på vägväsendets specialbudget komma att öka med 186,8 mkr.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

I. att riksdagen må, i anledning av departementschefens uttalande under förevarande punkt samt med avslag å motionerna I: 144 och II: 184, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anför;

II. att motionerna I: 222 och II: 269 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

12:o) **Vägunderhållet.** Kungl. Maj:t har (punkt 12, s. 47—49) föreslagit riksdagen att till Vägunderhållet för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 415 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Till förevarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett be-
lopp om 375 mkr. Vid utgången av budgetåret 1960/61 förelåg en reservation av 2,3 mkr. å tidigare anvisade medel.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har för budgetåret 1962/63 hemställt om ett anslag av 430 mkr. (s. 47—48).

Departementschefen förordar en anslagsuppräknings med 40 mkr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehäft de under punkten 11 nämnda *motionerna I: 439 och II: 519*, i vad desamma berör nu ifrågakvarande anslag.

Utskottet. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och under hänvisning till vad utskottet under föregående punkt anför, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 439 och II: 519, nämnda motio-
ner såvitt nu är i fråga, till *Vägunderhållet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 415 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

13:o) **Byggande av vägar och broar.** Kungl. Maj:t har (punkt 13, s. 49—51) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1962/63 till byggande av vägar och broar anvisa i statsrådsprotokollet angivna reservationsanslag å tillhoppa 440 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Av nedanstående sammanställning framgår bl. a. till förenämnda ändamål för innevarande budgetår anvisade och för nästa budgetår äskade medel.

	Anslag 1960/61	Netto- utgift	Reservation vid budget- årets utgång	Anslag 1961/62 förslag	Styrelsens 1962/63	Departement- chefens förslag 1962/63
	mkr.	mkr.	mkr.	mkr.	mkr.	mkr.
8. Byggande av riksvägar .	200,0	169,6	144,1	210,0	238,0	245,0
9. Byggande av länsvägar .	144,0	205,8	68,9	145,0	169,0	169,0
10. Byggande av ödebyggs- vägar	11,0	9,9	10,9	10,0	11,0	11,0
11. Byggande av storbroar .	15,0	8,1	25,2	15,0	22,0	15,0
	370,0	393,4	249,1	380,0	440,0	440,0

Departementschefen har anfört följande.

»Medelsförbrukningen för den ordinarie statliga väg- och brobyggnadsverksamheten under år 1960 uppgick till 359,7 mkr. För år 1961 har fastställts en medelsförbrukningsram av 370 mkr. Enligt uppgift från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknas omslutningen under år 1961 uppgå till sistnämnda belopp.

För väg- och vattenbyggnadsverkets vägbyggnadsverksamhet under år 1962 har riksdagen i enlighet med förslag i 1961 års statsverksproposition angivit en ram av 380 mkr.

Den vid ingången av år 1962 disponibla medelsbehållningen under förevarande anslag kan beräknas till 405,8 mkr. Den marginal om 25,8 mkr., som alltså skulle föreligga mellan de tillgängliga medlen och ramen för år 1962, kan komma att visa sig så liten eller så fördelad att vissa administrativa svårigheter kan uppstå att nå den tänkta medelsomslutningen av 380 mkr. Jag förutsätter att Kungl. Maj:t på samma sätt som gällt för år 1961 — i mån av behov för att uppnå den sammanlagda medelsförbrukningsramen — får bemyndiga väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att för verksamheten under år 1962 i förväg taga i anspråk medel från väganlagen för budgetåret 1962/63.

För den ordinarie statliga vägbyggnadsverksamheten under år 1963 har jag i det föregående förordat anslag om sammanlagt 440 mkr.

I fråga om fördelningen av nämnda totalbelopp för budgetåret 1962/63 (kalenderåret 1963) på de skilda vägbyggnadsanslagen har jag — med hänsyn till den utveckling som ägt rum sedan anslagsäskandena utarbetades — berett styrelsen tillfälle att under hand ange den fördelning av anslagsmedlen, som styrelsen nu anser mest lämplig. Styrelsen har därvid föreslagit följande fördelning, nämligen 245 mkr. eller 55,7 % på anslaget till byggande av riksvägar, 169 mkr. eller 38,4 % på anslaget till byggande av länsvägar, 11 mkr. eller 2,5 % på anslaget till byggande av ödebygdsvägar samt 15 mkr. eller 3,4 % på anslaget till byggande av storbroar. Jag finner den av styrelsen föreslagna anslagsberäkningen böra godtagas.»

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förhaft

dels de under punkten 11 anmälda *motionerna I: 439 och II: 519*, i vad desamma berör nu ifrågavarande anslag,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Edström* och *Lundström* (I: 269) och den andra inom andra kammaren av herrar *Enskog* och *Carlsson* i Stockholm (II: 338), vari hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att vederbörande myndighet måtte anmodas att beakta i motionerna anförda synpunkter rörande motverkande av bländning vid mörkerkörning på motorvägar,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Elmwall* väckt motion (II: 36), vari yrkats att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamma åtgärder för tillfredsställande iståndsättning av vägen Mellösa—Fjällskäfte över Harpsund.

Beträffande de skäl som motionärerna anført till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionerna II: 519, II: 338 och II: 36.

Utskottet. Såsom framgått redan av punkten 11 i det föregående tillstyrker utskottet att de ordinarie anslagen till byggande av vägar och broar i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag anvisas med sammanlagt 440 mkr. Utskottet, som jämväl biträder det förslag till anslagsfördelning som därvid framlagts, kan följaktligen icke ansluta sig till det i motionerna I: 439 och II: 519 framförda yrkandet om en medelsanvisning av 450 mkr. till förevarande ändamål och avstyrker därför bifall till motionerna i fråga.

I motionerna I: 269 och II: 338 har hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att vederbörande myndighet måtte anmodas att beakta vissa i motionerna anförda synpunkter rörande motverkande av bländning vid mörkerkörning på motorvägar. Även om utskottet finner syftet med motionerna beaktansvärt torde det dock få förutsättas att väg- och vattenbyggnadsverket med uppmärksamhet följer utvecklingen på ifrågakommande område och vidtager de åtgärder, som visar sig erforderliga. Någon särskild framställning i ämnet från riksdagens sida synes således icke vara påkallad, varför utskottet avstyrker bifall till motionerna.

I motionen II: 36 har hemställts om vidtagande av skyndsamma åtgärder för tillfredsställande iståndsättning av vägen Mellösa—Fjällskäfte över Harpsund. Då emellertid frågan härom torde få upptagas i den för prövning av vägärenden föreskrivna ordningen finner utskottet motionen icke böra föranleda någon riksdagens särskilda åtgärd.

I enlighet med det anförda och under hänvisning jämväl till vad utskottet under punkten 11 anført får utskottet hemställa,

I. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 439 och II: 519, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, för budgetåret 1962/63 anvisa följande reservationsanslag att avräknas mot automobilskattemedlen, nämligen till

a) Byggande av riksvägar	kr. 245 000 000
b) Byggande av länsvägar	» 169 000 000
c) Byggande av ödebygdevägar	» 11 000 000
d) Byggande av storbroar	» 15 000 000;

- II. att motionerna I: 269 och II: 338 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;
- III. att motionen II: 36 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

14:o) **Vissa vägbyggnadsarbeten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 51) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 11 anfört hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa vägbyggnadsarbeten* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

15:o) **Bidrag till underhåll av vägar och gator.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15, s. 51 och 52) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 11 anfört hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till underhåll av vägar och gator* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 67 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

16:o) **Bidrag till byggande av vägar och gator.** Kungl. Maj:t har (punkt 16, s. 52—54) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till byggande av vägar och gator* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 185 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om ett anslag av 185 mkr. för nästa budgetår.

Departementschefen har i enlighet med vad som anförts i den allmänna översikten över beräkningen av väganlagen intet att erinra mot styrelsens uppskattning av medelsbehovet i denna del. Departementschefen förordar därför att styrelsen bör givas rätt att för år 1963 ställa i utsikt statsbidrag intill vad som motsvarar en sammanlagd byggnadsvolym av 185 mkr. i statsbidrag. Detta innebär en höjning med 30 mkr. i förhållande till den beräknade omslutningen för år 1962. För budgetåret 1962/63 erfordras ett anslagsbelopp, som motsvarar det beräknade bidragsbehovet.

Utskottet. Såsom framgår av punkten 11 i det föregående biträder utskottet Kungl. Maj:ts anslagsberäkning under förevarande punkt. Utskottet, som ej heller funnit anledning till erinran mot vad departementschefen i detta sammanhang i övrigt anfört, hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till byggande av vägar och gator* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 185 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

17:o) **Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 17, s. 54 och 55) föreslagit riksdagen att dels till Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m. för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 25 500 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen, dels ock medgiva att under budgetåret 1962/63 statlig lånegaranti må beviljas för lån avseende inköp av vägunderhållsmaskiner för vissa enskilda vägar in till ett totalbelopp av 500 000 kr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om ett anslag av 25,5 mkr. för nästa budgetår.

Departementschefen, som icke haft något att erinra mot väg- och vattenbyggnadsstyrelsens beräkning av anslagsbehovet, förordar en höjning av anslaget med 1,0 mkr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Georg Carlsson m. fl.* (I: 440) och den andra inom andra kammaren av herr *Björkänge m. fl.* (II: 517), vari hemställts att riksdagen måtte dels besluta att bidragen till underhåll respektive byggande av enskilda vägar måtte utgå med 70 procent och vid synnerliga skäl 85 procent, dels till Bidrag till underhåll av enskilda vägar (p. 17) för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 27 500 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen samt dels till Bidrag till byggande av enskilda vägar (p. 18) för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 16 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Beträffande de skäl som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionen I: 440.

Utskottet. I anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag har i motionerna I: 440 och II: 517 hemställts att riksdagen måtte dels besluta att bidragen till underhåll respektive byggande av enskilda vägar måtte utgå med 70 procent och där synnerliga skäl föreligger 85 procent, dels besluta att bidragsanslagen som följd härav uppräknas med vardera 2 mkr.

Såsom av departementschefens anförande under punkten 11 under sjätte huvudtiteln framgår har 1960 års vägsakkunniga nyligen framlagt ett betänkande (SOU 1962: 6) med förslag bl. a. om höjning av bidragsprocenten till den enskilda väghållningen. Betänkandet är f. n. föremål för remissbehandling. Med hänsyn härtill kan utskottet icke finna det lämpligt att genom ett beslut redan nu föregripa ett definitivt ställningstagande i förevarande bidragsfråga. Utskottet avstyrker därför bifall till motionerna.

I enlighet med det anförda och i anslutning jämväl till vad utskottet under punkten 11 anfört hemställer utskottet,

I. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I:440 och II:517, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till underhåll av en-*

skilda vägar m. m. för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 25 500 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen;

II. att riksdagen må medgiva, att under budgetåret 1962/63 statlig lånegaranti må beviljas för lån avseende inköp av vägunderhållsmaskiner för vissa enskilda vägar intill ett totalbelopp av 500 000 kr.

18:o) **Bidrag till byggande av enskilda vägar.** Kungl. Maj:t har (punkt 18, s. 55 och 56) föreslagit riksdagen att till Bidrag till byggande av enskilda vägar för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 14 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 13,0 mkr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt att anslaget ökas med 2 mkr. för nästa budgetår.

Departementschefen förordar, att anslaget — med hänsyn till de reservationer och besparingar, som brukar uppkomma därå — upptages med 14 mkr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft de under punkten 17 omnämnda *motionerna I: 440 och II: 517*, i vad desamma berör nu ifrågavarande anslag.

Utskottet. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och under hänvisning jämväl till vad utskottet under föregående punkt anfört hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å *motionerna I: 440 och II: 517*, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till byggande av enskilda vägar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 14 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

19:o) **Utredningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 56 och 57), som innebär ett med 100 000 kr. ökat anslag för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utredningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

20:o) **Vissa kostnader i samband med internationella vägkongresser.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 57 och 58) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader i samband med internationella vägkongresser* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

21:o) **Avsättning till statens automobilskattemedelsfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 58) får utskottet hemställa, att riksdagen må till *Avsättning till statens automobilskattemedelsfond* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

22:o) **Bidrag till vatten- och avloppsanläggningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 22, s. 58 och 59) föreslagit riksdagen att till Bidrag till vatten- och avloppsanläggningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 55 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 45 mkr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt att anslaget ökas med 15 mkr.

Departementschefen föreslår, att anslaget för nästa budgetår höjes med 10 mkr. I likhet med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen finner departementschefen det ur vattenvårdssynpunkt angeläget, att tillkomsten av avloppsreningsverk främjas. Vissa möjligheter bör därför enligt departementschefens mening finnas att i anslutning till utförandet av dylika reningsverk bevilja direktbidrag. Med hänsyn härtill förordar departementschefen, att av den föreslagna ökade medelstildelningen ett belopp av 5 mkr. i första hand användes till sådana bidrag.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ferdinand Nilsson m. fl.* (I: 52) och den andra inom andra kammaren av herr *Björkänge m. fl.* (II: 94) vari hemställts att till Bidrag till vatten- och avloppsanläggningar för budgetåret 1962/63 måtte i enlighet med väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag anvisas ett till 60 mkr. förhöjt anslag samt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära att en plan för snar avveckling av eftersläpningen beträffande bidrag till anläggning av vatten och avlopp måtte föreläggas innevarande års riksdag;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Åkesson* och *Eric Peterson* (I: 272) och den andra inom andra kammaren av herr *Tobé m. fl.* (II: 340), vari hemställts att riksdagen må till Bidrag till vatten- och avloppsanläggningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag om 60 mkr.

Beträffande de skäl som åberopats till stöd för motionärernas yrkanden torde få hänvisas till motionerna I: 52 och II: 340.

Utskottet har för sin del funnit sig böra godtaga Kungl. Maj:ts förslag som för nästa budgetår innebär en höjning av anslagsanvisningen till förevarande ändamål med 10 mkr. I enlighet härmed avstyrker utskottet bifall till de i motionerna I: 52 och II: 94 samt I: 272 och II: 340 framställda yrkandena om en ytterligare anslagshöjning med 5 mkr.

Ej heller har utskottet funnit sig kunna tillstyrka att — på sätt i motionerna I: 52 och II: 94 föreslagits — från riksdagens sida begäres en plan för avvecklingen av eftersläpningen beträffande bidragen till vatten- och avloppsanläggningar. Utskottet vill dock erinra om sina uttalanden i denna fråga senast vid fjolårets riksdag, i samband varvid bl. a. underströks vikten av att utvecklingen på området noggrant följes samt att i anledning härav eventuellt erforderliga åtgärder vidtages.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 52 och II: 94 samt motionerna I: 272 och II: 340, förstnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till vatten- och avloppsanläggningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 55 000 000 kr.;

II. att motionerna I: 52 och II: 94, såvitt de avser skrivelse till Kungl. Maj:t, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Vägtrafikväsendet

23:o) **Statens bilinspektion: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 23, s. 60—67) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens bilinspektion vidtaga i statsrådsprotokollet angiven ändring, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens bilinspektion, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63, dels ock till Statens bilinspektion: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 4 163 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 809 000 kr.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har hemställt om en anslagshöjning för nästa budgetår med 446 000 kr.

Beträffande den närmare innebörden av styrelsens framställning torde få hänvisas till propositionen (s. 60—62).

I propositionen redovisas därefter resultatet av vissa undersökningar rörande bilinspektionen som verkställdes av en inom kommunikationsdepartementet bildad arbetsgrupp samt yttranden häröver av *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen*, *automobilbesiktningsmännens förening*, *överbefälhavaren* och *försvarets civilförvaltning* (s. 62—65).

Departementschefen har anfört följande.

»Trots den betydande utbyggnaden under de senaste åren av bilinspektionens resurser har det visat sig, att inspektionen ännu icke har möjligheter att möta de ökade krav på dess tjänster som följer av den starkt expanderande bilismen. I den promemoria, som utarbetats av en särskild arbetsgrupp inom kommunikationsdepartementet, konstateras att inspektionens omedelbara behov av ytterligare teknisk personal motsvarar tolv bilinspektörer. Härutöver erfordras enligt arbetsgruppen viss biträdespersonal och medel för tillfälliga åtgärder under perioder med särskilt hög belastning.

Med hänsyn till främst de nuvarande svårigheterna på grund av teknikerbristen att till inspektionen knyta befattningshavare med utbildning vid tekniskt läroverk eller därmed jämförlig utbildning finner jag i likhet med arbetsgruppen, att man försöksvis bör överföra vissa förrättningar, som nu handhas av bilinspektörer, till mindre kvalificerad personal. Denna anordning har också redan i viss utsträckning prövats inom bilinspektionen. Jag föreslår därför att tolv nya tjänster som besiktningsassistent inrättas vid inspektionen. Tjänsterna bör vara extra ordinarie i A 11. Det ökade medelsbehovet i anledning härav beräknar jag till 184 000 kr.

För att befria bilinspektörspersonalen från rutinärenden av administrativ natur förordar jag, att inspektionen ges möjligheter att inom ramen för ett ytterligare belopp av 40 000 kr. anställa viss biträdespersonal.

Vidare finner jag, att försöken med tillfälliga förstärkningar av inspektionens resurser under toppbelastningsperioder bör fortsätta. Jag förordar för detta ändamål ett belopp av 60 000 kr., att uppföras under en särskild anslagspost benämnd *Avlöningar till tillfällig personal m. m.* Posten bör vara förslagsvis beräknad. Den nuvarande anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal bör till följd härav erhålla rubriken *Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.*

Med de av mig nu förordade nya tjänsterna kommer inspektionen att under budgetåren 1959/60—1962/63 ha förstärkts med sammanlagt 25 tjänster på besiktningsmannasidan. Denna ökning av den fasta personalen i förening med de föreslagna särskilda åtgärderna för att bemästra arbetsbördan vid perioder med hög belastning torde innebära att inspektionens personalresurser bättre anpassas till arbetsmängden. Bilinspektionen står därmed bättre rustad att utföra sin betydelsefulla del i trafiksäkerhetsarbetet och får vidare möjligheter att ge ökad service åt allmänheten.

Jag har icke något att erinra mot arbetsgruppens förslag rörande fortbildningskurser för militära besiktningsmän. Kostnaderna för kurserna, vilka givetvis endast bör komma till stånd under hänsynstagande till möjligheterna härtill ur militär synpunkt, har jag beräknat till 3 000 kr., att bestridas från inspektionens omkostnadsanslag.

Enligt grunderna för den reglerade beföringsgången bör i enlighet med väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag tre kontorsbiträden i Ae 5 erhålla ordinarie anställning i oförändrad lönegrad. För automatiska kostnadsökningar i anledning av vissa enligt beslut av 1961 års riksdag uppflyttade

tjänster samt för löneklassuppflyttningar upptager jag sammanlagt 65 400 kr. Posten Kompensation för höjda folkpensionsavgifter torde bära höjas med 4 600 kr.

Styrelsens förslag i övrigt anser jag mig icke kunna tillstyrka.

Liksom inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och vägförvaltningarna är — enligt vad jag under hand inhämtat — inom bilinspektionen ett antal ordinarie tjänster obesatta, då de med tjänsterna förenade göromålen bestri- des av personal, som avlönas från avlöningsstatens icke-ordinariepost. För att erhålla en mera rättvisande fördelning av anslagsmedlen på de olika anslagsposterna och för att de legala överskridandena skall kunna begrän- sas, föreslår jag, att ett belopp om 75 000 kr., vilket ungefärligen motsvarar grundlönen till nio kontorsbiträden i Ao 5, överföres från anslagsposten Av- löningar till ordinarie tjänstemän till posten Avlöningar till övrig icke-ordi- narie personal. Därvid förutsätter jag, att nio kontorsbiträdestjänster i Ao 5 tills vidare icke kommer att uppehållas.»

Utskottet. I likhet med departementschefen finner utskottet det angelä- get att bilinspektionens personalresurser bättre anpassas till de ökade krav på dess tjänster som följer av den snabbt expanderande bilismen — icke minst med hänsyn till inspektionens betydelsefulla uppgifter i trafiksäker- hetsarbetet. Utskottet tillstyrker därför den föreslagna personalökningen och har ej heller funnit anledning till erinran mot de av departementsche- fen i förevarande sammanhang i övrigt förordade åtgärderna.

Utskottet hemställer i enlighet med det anförda,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens bilinspektion vidtaga i statsrådsprotokollet över kom- munikationsärenden för den 3 januari 1962 förordad änd- ring;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens bilinspek- tion, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags- vis</i>	1 299 000
2. Avlöningar till tillfällig personal m. m., <i>för- slagsvis</i>	60 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 822 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	919 600
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	62 400

Summa kr. 4 163 000;

c) till *Statens bilinspektion: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 4 163 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

24:o) *Statens bilinspektion: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 67—69), som innebär en anslagsökning med 196 000 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bilinspektion: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 430 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

25:o) *Statens bilinspektion: Utrustning*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, s. 69 och 70), som innebär en med 100 000 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bilinspektion: Utrustning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

26:o) *Registrering av motorfordon*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, s. 70) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Registrering av motorfordon* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

27:o) *Bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägs korsningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, s. 71), som innebär en oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägs korsningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 6 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

28:o) *Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid vissa järnvägs korsningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, s. 72), som innebär en oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid vissa järnvägs korsningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

29:o) *Statens biltrafiknämnd: Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 29, s. 73—75) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens biltrafiknämnd, att tillämpas tills vidare

fr. o. m. budgetåret 1962/63, dels ock till Statens biltrafiknämnd: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag om 737 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 573 000 kr.

Statens biltrafiknämnd har hemställt om en anslagshöjning för nästa budgetår med 125 700 kr.

Beträffande den närmare innebörden av nämndens framställning torde få hänvisas till propositionen (s. 73 och 74).

Departementschefen har anfört följande.

»Enligt min mening är det nödvändigt, att biltrafiknämnden erhåller viss arbetskraftförstärkning, främst med hänsyn till de uppgifter i fråga om transportledningsplanering, vilka enligt beslut av förra årets riksdag (prop. 84; SU 118; Rskr 301) fr. o. m. årsskiftet 1961/62 överförts till biltrafiknämnden från den tidigare riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap. Jag föreslår därför, att en tjänst som kanslist i reglerad befordringsgång nyinrättas hos biltrafiknämnden. Merkostnaderna i anledning härav uppgår till 17 000 kr.

Nämndens nuvarande resurser för granskning av färdskrivarupteckningar är otillräckliga. Jag vill emellertid erinra om att jag med stöd av Kungl. Maj:ts beslut den 15 september 1961 tillkallat sakkunniga för att verkställa utredning angående de tekniska möjligheterna att utnyttja maskinella hjälpmedel för eftergranskning av färdskrivardiagram samt därmed sammanhängande organisatoriska och andra frågor. I avbidan på de sakkunnigas förslag föreslår jag, att nämnden beredes möjlighet att tillfälligt anställa arbetskraft för intensifierad manuell granskning. Medelsbehovet i anledning härav beräknar jag för nästa budgetår till 75 000 kr.

De automatiska kostnadsstegringarna i anledning av vissa enligt beslut av 1961 års riksdag inrättade och uppflyttade tjänster samt för löneklassförändringar m. m. och tjänstetidsbefordran beräknar jag till 69 200 kr. Posten Kompensation för höjda folkpensionsavgifter torde böra höjas med 2 800 kr.

I övrigt anser jag mig icke kunna tillstyrka nämndens förslag.»

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Sveningsson* och *Enarsson* (I: 146) och den andra inom andra kammaren av herr *Bohman* (II: 175), vari yrkats att riksdagen måtte dels (p. 29) fastställa en i motionerna föreslagen avlöningsstat för statens biltrafiknämnd, dels till Statens biltrafiknämnd: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 662 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen, dels ock (p. 30) till Statens biltrafiknämnd: Omkostnader för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 76 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Beträffande de skäl som motionärerna åberopat till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionen II: 175.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag innebär -- förutom vissa automatiska utgiftsökningar -- att biltrafiknämndens personal utökas med en kanslist samt att 75 000 kr. ställes till nämndens förfogande för att tillfälligt anställa personal för eftergranskning av färdskrivardiagram. I motionerna I: 146 och II: 175 har hemställts att en ytterligare utvidgning för närvarande ej sker av personalen för sådan eftergranskning. I motionerna hemställs även om en motsvarande reducering beträffande nämndens omkostnadsanslag. Med hänsyn till vad departementschefen i frågan anfört har utskottet emellertid ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet avstyrker således bifall till motionerna i fråga.

Då utskottet ej heller funnit anledning till erinran mot vad departementschefen i övrigt förordat, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 146 och II: 175, nämnda motioner såvitt nu är i fråga,

a) godkänna följande avlöningsstat för statens biltrafiknämnd, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	82 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	25 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	486 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	131 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	11 300

Summa kr. 737 000;

b) till *Statens biltrafiknämnd*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 737 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

30:o) *Statens biltrafiknämnd*: *Omkostnader*. Kungl. Maj:t har (punkt 30, s. 75) föreslagit riksdagen att till *Statens biltrafiknämnd*: *Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 85 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 58 000 kr.

Statens biltrafiknämnd har hemställt om en anslagshöjning med 17 500 kr.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en uppräknning av anslaget med 27 000 kr. till 85 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft de under punkten 29 redovisade *motionerna I: 146* och *II: 175*, i vad de berör förevarande anslag.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under föregående punkt anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å *motionerna I: 146* och *II: 175*, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Statens biltrafiknämnd: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 85 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

31:o) *Statens trafiksäkerhetsråd m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt 31, s. 76—78) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens trafiksäkerhetsråd vidtaga i statsrådsprotokollet angiven ändring, dels godkänna av departementschefen förordad stat för statens trafiksäkerhetsråd m. m., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63, dels ock till Statens trafiksäkerhetsråd m. m. för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 204 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Motsvarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 203 000 kr.

Statens trafiksäkerhetsråd har hemställt om en anslagsökning med 200 000 kr. (s. 76 och 77).

Departementschefen har bl. a. anfört följande.

»Trafiksäkerhetsrådet har föreslagit inrättandet av, förutom en tjänst såsom byrådirektör, tillika teknisk-vetenskaplig sekreterare, tjänster för en del av den personal, som arbetar inom arbetsgruppen TRAG och som nu avlönas från rådets forskningsanslag. Jag vill i detta sammanhang erinra om den omorganisation av rådet, som beslutades av riksdagen så sent som år 1959. Till grund för omorganisationen låg ett av organisationskommittén för trafiksäkerhet 1958 framlagt betänkande med förslag rörande trafiksäkerhetsarbetets organisation m. m. Kommittén ansåg det värdefullt och lämpligt, att rådet liksom dittills bedrev egen forskning i den utsträckning förhållandena kunde medge utan att rådets övriga uppgifter åsidosattes. Å andra sidan borde rådet, enligt kommitténs uppfattning, främst vara ett sammanhållande organ för trafiksäkerhetsforskningen, vilken under rådets ledning borde bedrivas vid olika forskningsinstitutioner och av fristående forskare. I fråga om rådets kansli ansåg kommittén personalorganisationen vara väl avvägd. I 1959 års statsverksproposition (VI ht, s. 86—89) accepterade jag i allt väsentligt kommitténs bedömningar och förslag rörande

rådet. Jag ansåg mig således icke beredd att förorda någon ändring i kansliets uppsättning. Riksdagen fann ej anledning till erinran mot vad jag sålunda anfört (SU 6, Rskr 6). Rådets ställning, uppgifter och verksamhet har icke principiellt förändrats sedan omorganisationen år 1959. I den mån rådet självt bedriver forskning bör därför i enlighet med hittills tillämpade normer kostnaderna för härför erforderlig personal bestridas från anslaget Kostnader för vetenskaplig trafiksäkerhetsforskning. Med hänsyn härtill kan jag icke tillstyrka rådets nu framförda äskanden om personalförstärkningar.»

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundström m. fl.* (I: 443) och den andra inom andra kammaren av herrar *Cassel och Carlsson* i Stockholm (II: 518), varì hemställtts att riksdagen ville till Statens trafiksäkerhetsråd m. m. för budgetåret 1962/63 anvisa ett forskningsanslag av 318 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Beträffande de skäl som motionärerna åberopat till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionen I: 443.

Utskottet. En omorganisation av trafiksäkerhetsrådet har, såsom departementschefen påpekat, beslutats av 1959 års riksdag. I samband därmed skedde även en viss upprustning av rådet. Rådets ställning och uppgifter, som fastställdes i samband med nämnda omorganisation, har i princip icke förändrats sedan dess. Därför bör enligt departementschefens åsikt — i den mån rådet självt bedriver forskning — kostnaderna för härför erforderlig personal bestridas från anslaget Kostnader för vetenskaplig trafiksäkerhetsforskning. Med hänsyn härtill har departementschefen icke kunnat tillstyrka rådets förslag om personalförstärkningar.

I anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag har i motionerna I: 443 och II: 518 hemställtts om en uppräknig med 114 000 kr. av anslaget i fråga.

Utskottet får i sammanhanget erinra om att för anslaget Kostnader för vetenskaplig trafiksäkerhetsforskning har föreslagits en höjning med 150 000 kr. för nästa budgetår. Utöver denna uppräknig skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens anslag till Utredningar 50 000 kr. få tas i anspråk för vissa av trafiksäkerhetskommittén påbörjade undersökningar.

I likhet med motionärerna anser utskottet, att den trafiksäkerhetsfrämjande verksamheten och forskningen för att förebygga trafikolyckor förtjänar ett starkt stöd från det allmännas sida. En anslagsökning kan därför i och för sig framstå som motiverad. Med beaktande bl. a. av vad departementschefen anfört och den höjning av anslaget Kostnader för vetenskaplig trafiksäkerhetsforskning som utskottet i det följande under punkten 32 tillstyrker har emellertid utskottet ansett sig böra godta Kungl. Maj:ts förslag och får således avstyrka bifall till motionerna i fråga.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 443 och II: 518,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens trafiksäkerhetsråd vidtaga i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1962 förordad ändring;

b) godkänna följande stat för statens trafiksäkerhetsråd, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

Stat

Avlöningar

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	29 800
2. Arvoden till ledamöter	38 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	34 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	19 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 300
	<hr/>
	Säger kr. 122 600

Omkostnader

1. Kostnader för snabbstatistik rörande vägtrafikolyckor	49 400
2. Övriga omkostnader	32 000
	<hr/>
	Säger kr. 81 400
	Summa kr. 204 000

c) till *Statens trafiksäkerhetsråd m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 204 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

32:o) Kostnader för vetenskaplig trafiksäkerhetsforskning. Kungl. Maj:t har (punkt 32, s. 78—80) föreslagit riksdagen att till Kostnader för vetenskaplig trafiksäkerhetsforskning för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 700 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 550 000 kr.

Statens trafiksäkerhetsråd har hemställt, att anslaget höjes med 150 000 kr. (s. 79).

Departementschefen har anfört följande.

»Trafiksäkerhetsrådet har för nästa budgetår anmält ett ökat medelsbehov för den inom ramen för rådets ordinarie verksamhet planerade forsknings- och undersökningsverksamheten. Innan jag tager ställning härtill vill

jag något beröra det forskningsarbete som i samarbete med trafiksäkerhetsrådet, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och statens väginstitut bedrivs av 1961 års trafiksäkerhetskommitté.

Kommittén har den 8 november 1961 avlämnat en redogörelse (stencilerad) för tillfällig hastighetsbegränsning i motortrafiken under år 1961. I redogörelsen konstateras — efter ingående vetenskaplig behandling av ett insamlat, förhållandevis omfångsrikt material — att de under förra året försöksvis genomförda hastighetsbegränsningarna givit anledning antaga, att man genom hastighetsbegränsning kan uppnå en dämpning av olycksfallsfrekvensen och en förskjutning i olycksutvecklingen mot mindre allvarliga olyckor. Å andra sidan framhålles, att den gjorda utredningen icke kan anses fullständig, varför kommittén föreslår, att försöken med tillfälliga hastighetsbegränsningar fortsättes. Redogörelsen remissbehandlas f. n.

Det forskningsarbete, som nedlagts inom kommittén, måste bedömas vara av grundläggande vetenskapligt värde på trafiksäkerhetsforskningens område. Jag finner det därför angeläget, att de av trafiksäkerhetskommittén påbörjade undersökningarna rörande verkningarna av tillfälliga hastighetsbegränsningar fortsättes och fullföljes för de perioder med hastighetsbegränsningar, som kan bli aktuella under budgetåret 1962/63. Ett fullföljande härav kan beräknas draga kostnader av ca 100 000 kr. för insamling och bearbetning av statistiskt material. Dessutom är det angeläget, att bättre teknisk apparatur för trafikflödesmätningar inköpes för att komplettera den apparatur, som väg- och vattenbyggnadsverket f. n. förfogar över.

Jag förordar att här ifrågavarande anslag höjes med 150 000 kr. till 700 000 kr. En del av de ökade medlen bör därvid efter Kungl. Maj:ts prövning ställas till förfogande för nämnda statistiska undersökningar inom trafiksäkerhetskommittén. För att täcka återstoden av det härför erforderliga medelsbehovet torde ca 50 000 kr. av den av mig i det föregående föreslagna anslagshöjningen å väg- och vattenbyggnadsstyrelsens anslag till utredningar få tagas i anspråk.

Medel för den erforderliga tekniska apparaturen för trafikflödesmätningar bör med den anslagsförstärkning jag förordat under förenämnda utredningsanslag kunna ställas till förfogande från detta anslag.»

Utskottet delar helt departementschefens uppfattning att det är angeläget att undersökningarna rörande verkningarna av hastighetsbegränsningar fortsättes. Jämväl i övrigt kan utskottet biträda Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Kostnader för vetenskaplig trafiksäkerhetsforskning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 700 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

33:o) Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33, s. 81—83), som innebär en med 100 000 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 900 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

34:o) Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt 34, s. 84—93) föreslagit riksdagen att dels be- myndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut vidtaga i statsrådsprotokollet angiven ändring, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för institutet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63, dels ock till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 5 540 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 5 458 000 kr.

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut har i skrivelse den 29 augusti 1961 hemställt, att anslaget höjes med 1 255 700 kr.

Beträffande den närmare innebörden av institutets förslag torde få hän- visas till propositionen (s. 84—89).

Statskontoret har avgivit yttrande över institutets anslagsäskanden i vad avser Stockholm-Arlanda flygväderlekstjänst, d. v. s. under avlöningsan- slaget fråga om utbyggnad av institutets aerologiska avdelning, under om- kostnadsanslaget fråga om vissa beräkningsarbeten på matematikmaskin för jettrafiken mellan Arlanda och New York samt under anslaget till vä- derlekstjänst för luftfarten fråga om utbyggnad av meteorologitjänsten på Stockholm-Arlanda flygväderlekstjänst med såväl nya tjänster som från Stockholm-Bromma flygväderlekstjänst överflyttade tjänster (s. 89—91).

Departementschefen har anfört följande.

»Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut har under de senaste åren erhållit betydande förstärkningar på såväl personal- som materielsi- dan. Vad personalförstärkningarna beträffar må erinras om att genom be- slut av 1959 års riksdag institutet erhöll medel för tillsammans 13 tjänster, vilka ingick i det förslag om personalupprustning, som framlagts av SMHI- utredningen. I proposition nr 77 till 1960 års riksdag föreslog jag inrättandet av ett tjugotal nya tjänster för institutets allmänna verksamhet m. m. I samma proposition förordade jag vidare, att ca tio extra tjänster skulle extraordinariesättas för den allmänna verksamheten m. m. och att för upp-

dragsverksamheten skulle inrättas inemot 20 nya fasta tjänster. I föregående års statsverksproposition tillstyrkte jag slutligen, att tolv nya tjänster skulle inrättas för den allmänna verksamheten. Av SMHI-utredningens betänkande framgick, att under budgetåret 1958/59 drygt 400 tjänster fanns upptagna på personalplanen för institutet, de aerologiska stationerna och flygväderlekstjänsterna. I höstens petita har motsvarande siffra angivits till ca 500.

Institutet har för nästa budgetår föreslagit inrättandet av mer än 50 nya tjänster inom institutets centrala delar. Med hänsyn till den under senare år genomförda kraftiga personella upprustningen av institutet liksom till den avsevärda utökning av flygväderlekspersonalen, som jag senare i dag kommer att föreslå, är jag icke beredd att tillstyrka inrättandet av ett större antal tjänster än som jag bedömer oundgängligen nödvändigt främst på grund av luftfartens ökade krav på meteorologisk service.

Denna service kräver enligt institutets uppfattning att ett icke ringa antal tjänster inrättas bl. a. på dess aerologiska avdelning. I anslutning härtill vill jag till en början anmäla att Kungl. Maj:t genom beslut den 7 april 1961 — såvitt nu är ifråga — medgivit institutet att överskrida anslagsposten Avlöningar till icke-ordinarie personal under anslaget till flygväderlekstjänsten för budgetåret 1960/61 för anställande, räknat fr. o. m. den 1 april 1961, av två meteorologer i reglerad befordringgång, en meteorologassistent i Af 9 och två kartbiträden i reglerad befordringgång, samtliga vid institutets aerologiska avdelning, samt en radioassistent i Ag 13 vid institutets teleavdelning. Enligt institutets mening bör kostnaderna för denna personal bestridas från här ifrågavarande anslag. Institutet gör hemställan därom under beaktande av att aerologiska avdelningen förra året förstärktes med en meteorolog, en meteorologassistent och ett kartbiträde. För att slutligt reglera de i överskridandebeslutet medgivna tjänsterna skulle nu medel behöva beräknas för en meteorolog i reglerad befordringgång, ett kartbiträde i reglerad befordringgång och en radioassistent i A 13.

Statskontoret har efter viss utredning av personalbehovet vid Arlanda och Bromma flygväderlekstjänster framlagt de förslag som redovisats i det föregående, därvid ämbetsverket ansett de föreslagna utgifterna för luftfartens behov böra bestridas med medel under anslaget Väderlekstjänst för luftfarten. Beträffande förevarande anslag innebär detta, att kostnaderna för hela den personal som anställts med anledning av det förutberörda beslutet den 7 april 1961, ävensom för den personal i övrigt som nu erfordras för aerologiska uppgifter, skall bestridas med medel från anslaget till flygväderlekstjänsten. Jag kan för min del — i avbidan på resultatet av den större undersökning som statskontoret genomför i samarbete med institutet och luftfartsstyrelsen rörande flygväderlekstjänsterna och dessas organisation — ansluta mig till vad statskontoret nu anfört och förordat. Med hänsyn härtill föreslår jag att följande under detta anslag äskade tjänster nyinrättas och föres upp under anslaget till flygväderlekstjänsten, nämligen en tjänst som meteorolog i Ae 19, en som meteorolog i reglerad befordrings-

gång, en som radioassistent i Ae 13, en som meteorologassistent i Ae 11 samt två som kartbiträden i reglerad befordringsgång. Vidare bör en tjänst som meteorolog i reglerad befordringsgång, en som meteorologassistent i Ae 11 och en som kartbiträde i reglerad befordringsgång överföras från avlöningsanslaget till anslaget Väderlektjänst för luftfarten. De sammanlagda kostnaderna för de tre sistnämnda tjänsterna uppgår till 44 200 kr.

Med hänsyn till arbetsbelastningen på kansliavdelningen förordar jag vidare inrättandet av en ny tjänst som kontorsbiträde i reglerad befordringsgång på avdelningen. Kostnaderna härför kan beräknas till 9 100 kr.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet föreslagit vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor beräknar jag medel för följande löneregleringar och tjänsteförändringar. På väderleksbyråns väderleksavdelning ändras en kanslibiträdestjänst i Ae 7 till en kontoristtjänst i Ae 9. En tjänst som kassör i Ao 12 och en tjänst som kanslibiträde i Ae 7 på kansliavdelningen ändras till tjänster som respektive kassör i Ao 13 och kontorist i Ae 9. Slutligen utbytes på klimatbyråns klimatavdelning två tjänster som kontorsbiträde i Af 1—Ae 5 mot tjänster som kanslibiträde i Ae 7. Merkostnaderna härför uppgår till 6 000 kr.

För höjda ersättningar till observatörer beräknar jag 40 000 kr. Beloppet torde främst erfordras för en ökning av arvoden för observationer under natten vid de synoptiska stationerna.

Vad beträffar ersättningar till hantlangare vid vattenföringsmätningar har institutet under en följd av år brukat bestrida dessa från den under allmänna omkostnadsanslaget uppförda anslagsposten till reseersättningar i den mån ersättningarna icke hänför sig till uppdragsverksamhet. Enligt min mening bör ifrågakvarande ersättningar i stället bestridas från den under förevarande anslag upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal. För innevarande budgetår har ersättningarna beräknats till 13 000 kr. Institutet har under omkostnadsanslaget äskat en höjning med 15 000 kr. Då jag icke har något att erinra mot institutets beräkning av medel för detta ändamål, torde avlöningsanslaget böra räknas upp med sammanlagt 28 000 kr., medan posten till reseersättningar under omkostnadsanslaget kan minskas med 13 000 kr.

I övrigt kan jag icke biträda institutets förslag.

För automatiska utgiftsökningar i anledning av vissa enligt beslut av 1961 års riksdag uppflyttade tjänster m. m. samt löneklassförändringar beräknar jag 42 200 kr. Anslagsposten Kompensation för höjda folkpensionsavgifter torde böra höjas med 900 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (5 458 000 + 82 000) 5 540 000 kr.»

Utskottet. Institutet har för nästa budgetår föreslagit inrättandet av mer än 50 nya tjänster för institutets centrala delar. Med hänsyn till den personalförstärkning som institutet erhållit under senare år har emellertid departementschefen icke funnit sig beredd att tillstyrka ett större antal

tjänster än som bedömes oundgängligen nödvändigt, främst på grund av luftfartens ökade krav på meteorologisk service. Den för luftfartens behov erforderliga personalförstärkningen bör därvid enligt departementschefens mening uppföras under anslaget till väderlekstjänst för luftfarten. Av samma skäl förordar departementschefen att tre befintliga tjänster överföres från avlöningsanslaget till anslaget till väderlekstjänst för luftfarten. I fråga om avlöningsanslaget förordar departementschefen att kansliavdelningen förstärkes med ett kontorsbiträde. Vidare förordas en höjning av vissa arvoden.

Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag. Under erinran om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut vidtaga i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1962 förordad ändring;

b) godkänna följande avlöningsstat för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	805 300
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 200
3. Arvoden till sakkunniga	21 100
4. Arvoden till observatörer	1 106 700
5. Avlöningar till icke-ordinarie personal	2 592 400
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	945 300
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	68 000
	Summa kr. 5 540 000;

c) till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 5 540 000 kr.

35:o) *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut*: Undervisning. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35, s. 93—95) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut*: Undervisning för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 21 000 kr.

36:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36, s. 95—98), som innebär en anslagsökning för nästa budgetår med 45 000 kr., hemställer utskottet, att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 265 000 kr.

37:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Underhåll av materiel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37, s. 98 och 99), som innebär en anslagsökning för nästa budgetår med 29 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Underhåll av materiel m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 570 000 kr.

38:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Nyanskaffning av instrument m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, s. 99—101), som innebär en anslagsökning med 30 000 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Nyanskaffning av instrument m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 135 000 kr.

39:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Uppdragsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39, s. 101 och 102), som innebär en oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 504 000 kr.

40:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Väderlekstjänst för luftfarten.** Kungl. Maj:t har (punkt 40, s. 102—107) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för väderlekstjänsten för luftfarten vidtaga i statsrådsprotokollet angivna ändringar, dels godkänna av departementschefen förordad stat för väderlekstjänsten för luftfarten, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63, dels ock till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Väderlekstjänst för luftfarten för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 3 268 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 567 000 kr.

Institutet har hemställt om en anslagsökning med 512 900 kr.

För en redovisning av innebörden av institutets förslag får utskottet hänvisa till propositionen (s. 102—105).

Statskontoret har avgivit det utlåtande som redovisats under institutets avlöningsanslag (s. 89—91).

Departementschefen tillstyrker i fråga om Arlanda flygväderlekstjänst följande nya tjänster, nämligen en som statsmeteorolog i Ae 21, en som meteorolog i Ae 19, två som förste meteorologassistent i Ae 13, fyra som meteorologassistent i Ae 11 samt fyra som kartbiträden i reglerad befordringsgång. Sju meteorologtjänster och fyra kartbiträdestjänster bör enligt departementschefens uppfattning överflyttas från Bromma till Arlanda. Såsom redovisats under institutets allmänna avlöningsanslag förordar departementschefen att från förevarande anslag bör bestridas jämväl kostnaderna för en meteorolog i Ae 19, två meteorologer i reglerad befordringsgång, en radioassistent i Ae 13, två meteorologassistenter i Ae 11 samt tre kartbiträden i reglerad befordringsgång.

Departementschefen förordar vidare inrättandet av två nya tjänster som kartbiträde i reglerad befordringsgång vid Bulltofta flygväderlekstjänst och av en tjänst som meteorologassistent i Ae 11 vid Sundsvall/Härnösands flygväderlekstjänst. De av departementschefen förordade personalförstärkningarna och tjänsteförändringarna beräknas medföra ökade avlöningskostnader under förevarande anslag av sammanlagt 444 000 kr. inklusive automatiska utgiftsökningar.

I övrigt innebär Kungl. Maj:ts förslag en uppräknning av omkostnaderna med 257 000 kr.

Utskottet. Vad Kungl. Maj:t föreslagit har ej givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande. Under hänvisning jämväl till att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för väderlekstjänsten för luftfarten vidtaga i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1962 förordade ändringar;

b) godkänna följande stat för väderlekstjänsten för luftfarten, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

Stat

Avlöningar:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	31 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 928 600

3. Rörligt tillägg, förslagsvis	527 500
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, förslagsvis	38 500
Omkostnader, förslagsvis	741 900
	<hr/>
	Summa kr. 3 268 000;

c) till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Väderlektjänst för luftfarten* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 3 268 000 kr.

41:o) **Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, s. 107 och 108), som innebär en anslagsökning för nästa budgetår med 134 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 014 000 kr.

Byggnadsväsendet

42:o) **Länsarkitektorganisationen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 43 s. 109—112) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för länsarkitektorganisationen vidtaga i statsrådsprotokollet angiven ändring, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för länsarkitektorganisationen att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63, dels ock till Länsarkitektorganisationen: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 5 974 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 5 911 000 kr.

Byggnadsstyrelsen har föreslagit, att anslaget ökas med 102 500 kr.

Departementschefen har bl. a. anfört följande.

»I Stockholms, Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län, d. v. s. de tre storstadslänen, har länsarkitekternas arbetsuppgifter ökat mycket kraftigt under senare år. Jag finner det därför angeläget, att länsarkitektkontoren i dessa tre län erhåller ytterligare arbetskraft som kan biträda vederbörande länsarkitekt bl. a. vid behandlingen av de i länen mycket omfattande och viktiga planfrågorna. Med hänsyn härtill föreslår jag, att ytterligare en tjänst som biträdande länsarkitekt i Ae 26 inrättas i ett vart av de berörda länen.»

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Erik Jansson och Bergman* (I: 271) och den andra inom andra kammaren av herrar *Adamsson och Nilsson i Göteborg* (II: 337), vari hemställts att

de av Kungl. Maj:t nyinrättade tjänsterna som biträdande länsarkitekter i Stockholms, Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län placeras i Be 1.

Beträffande de skäl som motionärerna åberopat till stöd för sitt yrkande torde få hänvisas till motionen I: 271.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag innebär en förstärkning av länsarkitektsorganisationen med tre biträdande länsarkitekter. I motionerna I: 271 och II: 337 har tjänsternas placering i lönegraden Ae 26 — med hänsyn till bristen på dylik arbetskraft — ansetts otillräcklig.

Enligt utskottets mening är frågan rörande lönegradsplaceringen av nämnda tjänster av natur att böra behandlas i ett vidare lönepolitiskt sammanhang. Utskottet avstyrker därför bifall till motionerna.

Då utskottet i övrigt ej funnit anledning till särskilt uttalande hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 271 och II: 337,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för länsarkitektsorganisationen vidtaga i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1962 förordad ändring;

b) godkänna följande avlöningsstat för länsarkitektsorganisationen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 016 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	3 040 000
3. Avlöningar till biträdande ingenjörer och arkitekter m. fl., <i>förslagsvis</i>	476 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 360 500
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	81 200
	Summa kr. 5 974 000;

c) till *Länsarkitektsorganisationen*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 5 974 000 kr.

43:o) *Länsarkitektsorganisationen*: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 44, s. 112), som innebär en anslagsökning för nästa budgetår med 18 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsarkitektsorganisationen*: Omkostnader för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 567 000 kr.

44:o) Bidrag till upprättande av regionplaner m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45, s. 112 och 113), som innebär en oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till upprättande av regionplaner m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 700 000 kr.

45:o) Ersättningar på grund av förbud mot bebyggelse m. m. inom vissa strandområden. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46, s. 113 och 114), som innebär en med 15 000 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar på grund av förbud mot bebyggelse m. m. inom vissa strandområden* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kr.

Tekniska institut

46:o) Statens väginstitut. Kungl. Maj:t har (punkt 47, s. 115—119) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad stat för statens väginstitut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63, dels ock till Statens väginstitut för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 122 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 138 000 kr.

Direktionen för statens väginstitut har i skrivelse den 22 augusti 1961 hemställt om en anslagshöjning av 317 000 kr.

Beträffande den närmare innebörden av direktionens förslag torde få hänvisas till propositionen (s. 115—118).

Kungl. Maj:ts förslag innebär, förutom en anslagsuppräkning med hänsyn till automatiska kostnadsstegringar,

att institutet tillföres en tjänst som kontorist i Ae 9,

att omkostnaderna för institutets allmänna verksamhet uppräknas med 48 000 kr. och omkostnaderna under uppdragsverksamheten med 100 000 kr.,

samt att uppbördsmedlen uppräknas med 317 000 kr.

Utskottet har ansett sig böra godtaga Kungl. Maj:ts förslag beträffande anslag till statens väginstitut för nästa budgetår. Under hänvisning, såvitt gäller vissa lönegradsregleringar vid institutet, till att riksdagen numera beslutat i enlighet med utskottets utlåtande nr 14, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för statens väginstitut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

Stat

Avlöningar

Statens väginstituts verksamhet i allmänhet

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	313 600
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	509 800
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	247 000
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	16 500
	<hr/>
	Säger kr. 1 086 900

Statens väginstituts verksamhet för särskilda uppdragsgivares räkning

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	752 000
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	225 600
3. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	15 000
	<hr/>
	Säger kr. 992 600
	Summa kr. 2 079 500

Omkostnader

1. Statens väginstituts verksamhet i allmänhet, <i>förslagsvis</i>	233 500
2. Statens väginstituts verksamhet för särskilda uppdragsgivares räkning, <i>förslagsvis</i>	400 000
	<hr/>
	Säger kr. 633 500
	Summa kr. 2 713 000

Särskilda uppbördsmedel

Ersättningar för tillfälliga uppdrag m. m.	1 591 000
	<hr/>
	Nettoutgift kr. 1 122 000;

b) till *Statens väginstitut* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 122 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

47:o) *Statens väginstitut*: Utrustning. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, s. 120), som innebär en med 23 000 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens väginstitut: Utrustning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 90 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

48:o) *Statens geotekniska institut: Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 49, s. 120—122) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens geotekniska institut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63, dels ock till *Statens geotekniska institut: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 181 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 177 000 kr.

Direktionen för statens geotekniska institut har i skrivelse den 28 augusti 1961 hemställt att anslaget höjes med 93 000 kr.

Beträffande den närmare innebörden av direktionens skrivelse torde få hänvisas till propositionen (s. 120 och 121).

Departementschefen har anfört att utredningen rörande statens geotekniska institut torde komma att avlämna sitt betänkande i sådan tid att därav föranledda förslag kan föreläggas 1963 års riksdag. I avvaktan härpå är departementschefen icke beredd att tillstyrka de av direktionen för institutet framförda förslagen till löneregleringar och nya tjänster. För vissa automatiska kostnadsstegringar erfordras en anslagsuppräknig med 1 000 kr.

Utskottet, som ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens geotekniska institut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	106 400
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	2 400
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	392 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	149 600
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	10 000
6. Avlöningar till biträdande personal för konsultationsuppdrag m. m., <i>förslagsvis</i>	520 000

Summa kr. 1 181 000;

b) till *Statens geotekniska institut: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 181 000 kr.

49:o) Statens geotekniska institut: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50, s. 122), som innebär en uppräknig av anslaget med 4 000 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens geotekniska institut: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 707 000 kr.

50:o) Statens geotekniska institut: Utrustning. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51, s. 123), som innebär en med 10 000 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens geotekniska institut: Utrustning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kr.

Statens elektriska inspektion m. m.

51:o) Statens elektriska inspektion: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 52, s. 124 och 125), innebärande en uppräknig av anslaget med 71 000 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens elektriska inspektion, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	266 900
2. Avlöningar till tillfällig personal, <i>förslagsvis</i>	50 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	205 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	141 900
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	9 400

Summa kr. 674 000;

b) till *Statens elektriska inspektion: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 674 000 kr.

52:o) Statens elektriska inspektion: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, s. 125 och 126), vilket innebär en uppräknig av anslaget för nästa budgetår med 9 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens elektriska inspektion: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 63 000 kr.

53:o) Statens prisregleringsnämnd för elektrisk ström. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, s. 126), som innebär en uppräknig av anslaget för nästa budgetår med 1 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till Statens prisregleringsnämnd för elektrisk ström för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 kr.

Djurgårdsnämnden

54:o) Djurgårdsnämnden: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt 55 s. 127 och 128) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för djurgårdsnämnden, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63, dels ock till Djurgårdsnämnden: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 190 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 184 000 kr.

Djurgårdsnämnden har i skrivelse den 31 augusti 1961 hemställt att anslaget höjes med 12 200 kr.

Beträffande den närmare innebörden av nämndens förslag torde få hänvisas till propositionen (s. 127).

Departementschefen anför att han avser att senare i vår lägga fram förslag rörande omorganisation av byggnadsstyrelsen m. m. I samband därmed kommer även att redovisas ställningstagandet till frågan om en avveckling av djurgårdsnämnden. Departementschefen kan emellertid redan nu meddela, att han med hänsyn till omfattningen av nämndens återstående arbetsuppgifter icke är beredd att förorda den tidigare av de av djurgårdsnämndsutredningen föreslagna tidpunkten för en avveckling, d. v. s. den 1 januari 1963.

Vad beträffar djurgårdsnämndens äskanden för budgetåret 1962/63 föreslår departementschefen att 6 000 kr. ställes till nämndens förfogande för anställning av extra arbetshjälper å kansliet m. m.

Utskottet, som ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för djurgårdsnämnden, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	21 600
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	133 800
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	32 000
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	2 600

Summa kr. 190 000;

b) till *Djurgårdsnämnden: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 190 000 kr.

55:o) *Djurgårdsnämnden: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 128 och 129), som innebär en uppräknig av anslaget med 1 000 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Djurgårdsnämnden: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 13 000 kr.

Diverse

56:o) *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, s. 130) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 687 000 kr.

57:o) *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58, s. 130) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 3 427 000 kr.

58:o) *Driftbidrag till statens järnvägar*. Kungl. Maj:t har (punkt 59, s. 130—134) föreslagit riksdagen att till *Driftbidrag till statens järnvägar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 80 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 80 mkr.

Departementschefen har anfört följande.

»1953 års trafikutredning har i det tidigare angivna betänkandet föreslagit att till SJ skall fortsättningsvis på vissa villkor utgå ett driftbidrag för förpliktelsen att trafikera de trafiksvaga järnvägslinjer, vilka SJ icke finner företagsekonomiskt motiverat att driva men som tills vidare icke nedlagts. Underskottet för nästa budgetår har utredningen beräknat till 169 mkr., vilket belopp järnvägsstyrelsen i sitt äskande avrundat till 170 mkr. Över utredningens betänkande har, efter remiss, yttranden avgivits av ett stort antal myndigheter och organisationer. Beredningen av ärendet är ännu icke avslutad och de slutliga ställningstagandena till de omfattande frågekomplex som sammanhänger med spörsmålet om driftbidraget torde knappast hinna att föreläggas riksdagen i sådan tid att behandlingen härav kan

äga rum vid vårsessionen. Med hänsyn härtill förordar jag att till driftbidrag till statens järnvägar för nästa budgetår ett oförändrat anslag av 80 mkr. upptages.

Delta driftbidrag kan icke beräknas täcka hela underskottet i SJ:s rörelse, om fulla avskrivningar skall göras. Enligt riksdagens år 1958 fattade beslut skall principen om fulla avskrivningar enligt nupriser upprätthållas och därför eventuella underskott vid sidan av driftbidraget täckas genom anvisning av anslag på driftbudgeten. För täckning av underskottet för innevarande budgetår har anvisats 50 mkr. under utgifter för statens kapitalfonder på driftbudgeten. Jag förordar att ett anslag å samma belopp upptages för nästa budgetår. Jag kommer att göra hemställan härom i det följande vid behandlingen av statens affärsverksfonder, punkten 65.

Då det är utomordentligt angeläget, att styrelsen på allt sätt söker nedbringa underskottets storlek förutsätter jag, att styrelsen med uppmärksamhet följer utvecklingen och på det taxepolitiska området söker vidtaga sådana åtgärder, som är ägnade att förbättra statens järnvägars ekonomi.»

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehåft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Sveningsson* och *Ringaby* (I: 444) och den andra inom andra kammaren av herr *Nordgren* (II: 522), vari hemställts att riksdagen måtte till Driftbidrag till statens järnvägar för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 50 000 000 kr. samt uttala att en särskild nämnd måtte inrättas för fullgörandet av de uppgifter som framgår av motionerna;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Nyman m. fl.* (I: 221) och den andra inom andra kammaren av herr *Berglund m. fl.* (II: 268) vari hemställts att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att statens järnvägar i sin taxepolitik måtte eftersträva likabehandling av trafikanterna i taxehänseende samt införa en genomgående avgiftsberäkning vid samtrafik järnväg—billinje.

Beträffande de skäl som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionerna I: 444 och II: 268.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag innebär, att driftbidraget till statens järnvägar för nästa budgetår upptages med samma belopp som i gällande riksstat eller 80 mkr. I sammanhanget har departementschefen meddelat att slutligt ställningstagande till frågan om driftbidraget och därmed sammanhängande frågor troligen inte hinner föreläggas riksdagen i sådan tid att behandlingen härav kan ske under vårsessionen.

I anledning av Kungl. Maj:ts förslag har i de båda likalydande motionerna I: 444 och II: 522 yrkats dels att anslaget till driftbidrag för nästa budgetår måtte upptagas med ett till 50 mkr. reducerat belopp, dels att riksdagen måtte besluta om inrättande av en särskild nämnd för att besluta i frågor om nedläggande av järnväg. Motionärernas förevarande förslag överensstämmer med yrkanden, som utskottet senast vid fjolårets riksdag

haft anledning att ta ställning till och då avvisat. I vad motionärernas förslag avser en minskning av bidragsanslaget får utskottet därför i första hand hänvisa till de uttalanden som utskottet tidigare gjort om anslagets syfte. Utskottet vill sålunda erinra om att anslaget är avsett att bl. a. ge utrymme för vissa taxepolitiska åtgärder samt att det inte enbart eller främst knutits till driften av de trafiksvaga bandelar, som kan betraktas som nedläggningsbara. Utskottet får vidare påpeka, att en nedräkning av bidragsanslaget på kort sikt närmast torde medföra en ökad belastning på anslaget för täckning av underskott å statens järnvägars fond och således inte leda till någon finansiell besparing. Beträffande yrkandet om inrättande av en särskild nämnd för nedläggningsfrågorna får utskottet upprepa sin tidigare uttalade mening, att förslaget inte torde medföra någon administrativ förenkling av ärendenas handläggning. Utskottet vill i anslutning härtill också erinra om de omfattande lokala hänsyn som enligt nuvarande ordning tages vid prövningen av nedläggningsärenden. Utskottet avstyrker alltså motionerna I: 444 och II: 522.

I motionerna I: 221 och II: 268 har yrkats att statens järnvägar i sin taxepolitik måtte eftersträva likabehandling av trafikanterna i avgiftshänseende samt införa en genomgående avgiftsberäkning vid samtrafik järnväg—billinje. De spörsmål som motionärerna därvid berört sammanhänger med frågan om utformningen av den statliga trafikpolitiken, varom betänkande avgivits av 1953 års trafikutredning. Med hänsyn bl. a. till att i anledning härav förslag i ämnet snart torde komma att föreläggas riksdagen avstyrker utskottet bifall till motionerna i fråga.

Under återopandande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 444 och II: 522, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Driftbidrag till statens järnvägar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 80 000 000 kr.;

II. att motionerna I: 444 och II: 522, såvitt de avser ett uttalande från riksdagens sida rörande en särskild nämnd för avgörande av nedläggningsärenden, icke må av riksdagen bifallas;

III. att motionerna I: 221 och II: 268 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

59:o) **Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61, s. 135 och 136), som innebär en med 4 000 000 kr. ökad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 000 kr.

60:o) **Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62, s. 137), som innebär oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 115 000 kr.

61:o) **Geotekniska undersökningar i Götaälvdalen m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63, s. 137—139), som innebär en med 15 000 kr. sänkt medelsanvisning för nästa budgetår, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Geotekniska undersökningar i Götaälvdalen m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 kr.

62:o) **Viss beredskapsutrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64, s. 139), som innebär en uppräkningsanslag med 50 000 kr. för nästa budgetår, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Viss beredskapsutrustning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kr.

Statens affärsverksfonder

63:o) **Underskott å statens järnvägars fond.** Kungl. Maj:t har (punkt 65, s. 140), föreslagit riksdagen att för statens järnvägars fond å riksstaten för budgetåret 1962/63 upptaga ett underskott av 50 000 000 kr.

För innevarande budgetår har upptagits ett underskott av 50 mkr.

Departementschefen åberopar vad han anfört vid anmälan av anslaget Driftbidrag till statens järnvägar (p. 59) samt föreslår att underskottet för statens järnvägars fond upptas med oförändrat belopp 50 mkr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått en inom andra kammaren av herr *Gustafsson* i Skellefteå väckt motion (II: 603), vari yrkats att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts hemställan för budgetåret 1962/63 om ett anslag för Underskott å statens järnvägars fond med 50 mkr.

Utskottet. Även för nästa budgetår har departementschefen ansett det realistiskt att räkna med att statens järnvägar kan komma att redovisa ett underskott. För täckning av sådant underskott har äskats ett anslag av 50 mkr.

I motionen II: 603 har yrkats avslag på Kungl. Maj:ts ifrågavarande hemställan. Yrkandet i motionen motiveras med att det är mera rationellt att i efterhand anvisa ett anslag för ifrågavarande ändamål. Utskottet — som utgår ifrån att frågan om formerna för täckning av uppkommande

underskott på statens järnvägars rörelse omprövas i samband med att slutlig ställning tas till driftbidraget — har emellertid icke funnit skäl frångå Kungl. Maj:ts förslag och får således avstyrka bifall till motionen i fråga. Under hänvisning jämväl till sitt utlåtande under punkten 58 rörande driftbidrag till statens järnvägar, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 603, för *Statens järnvägars fond* å riksstaten för budgetåret 1962/63 upptaga ett underskott av 50 000 000 kr.

Luftfartsfonden

64:o) **Underskott å luftfartsfonden.** Kungl. Maj:t har (punkt 66, s. 141—151) föreslagit riksdagen att för Luftfartsfonden å riksstaten för budgetåret 1962/63 upptaga ett underskott av 15 000 000 kr.

I 1961 års statsverksproposition beräknades luftfartsfondens underskott för innevarande budgetår till 18 300 000 kr. Genom beslut den 30 juni 1961 fastställde Kungl. Maj:t driftkostnadsstat för luftfartsverket och i denna upptogs driftkostnaderna till 39 945 000 kr. Samtidigt förutsattes ett underskott om högst 17 150 000 kr. för budgetåret 1961/62. Minskningen av underskottet i förhållande till det i statsverkspropositionen upptagna beloppet berodde huvudsakligen på att intäkterna beräknades stiga kraftigare än vad som förutsatts i statsverkspropositionen.

Med skrivelser den 25 augusti och den 20 oktober 1961 har *luftfartsstyrelsen* framlagt beräkningar rörande underskott å luftfartsfonden för budgetåret 1962/63. För nästa budgetår uppskattar luftfartsstyrelsen fondens driftkostnader till 46 680 000 kr., innebärande en ökning i förhållande till luftfartsverkets stat för innevarande budgetår med 6 735 000 kr. Inkomsterna beräknas samtidigt öka med 2 600 000 kr. till 25 400 000 kr. Fondens underskott för budgetåret 1962/63 skulle följaktligen komma att uppgå till 21 280 000 kr.

Av den beräknade inkomstökningen hänför sig 2 300 000 kr. till trafikinkomster. Beträffande utgifterna hänför sig ca 1 500 000 kr. till avlöningsanslagen, 1 000 000 kr. till underhåll av flygplatser, 1 300 000 kr. till underhåll och drift av radioanläggningar och teleutrustning samt 650 000 kr. till avsättning till värdeminskningsskonto. Dessutom har upptagits en post om 1 500 000 kr. för oförutsedda utgifter.

Beträffande den närmare motiveringen för luftfartsstyrelsens förslag torde få hänvisas till propositionen (s. 141—147).

Remissutlåtande av *statskontoret* redovisas å s. 147 och 148 i propositionen.

Departementschefen nämner inledningsvis att skandinaviska flygtaxekommittén numera till de skandinaviska ländernas kommunikationsministrar

avlämnat sitt betänkande. I en särskild skrivelse har de svenska ledamöterna i kommittén redovisat resultatet av sina överväganden rörande en ifrågasatt särskild avgift på flygfrakten, vilken undersökning aviserades i 1960 års statsverksproposition (bil. 17 s. 14). Flygtaxekommitténs betänkande och de svenska ledamöternas särskilda skrivelse har remissbehandlats och är nu föremål för beredning inom kommunikationsdepartementet.

I fråga om styrelsens organisation biträder departementschefen förslaget om inrättande av en tjänst i Ae 23 för övervakning av olika funktioner av flygsäkerhetstjänsten varvid dock tjänstbenämningen bör vara förste trafikledare. Vidare tillstyrker departementschefen en ingenjörstjänst på marktjänstbyrån i lönegraden Ae 17 och en tjänst som förste byråingenjör i Ae 23 på luftfartsinspektionens utbildningssektion. I övrigt biträder departementschefen förslagen om att följande extra tjänstemän nästa budgetår erhåller extra ordinarie anställning, nämligen en byråingenjör i Ag 21 på trafikbyråns navigationssektion, en byråassistent i Ag 21 på luftfartsinspektionens utbildningssektion samt byråchefen i Bg 1 och en förste byråsekreterare i Ag 21 på utrikessekretariatet. Övriga av styrelsen avgivna förslag är departementschefen ej beredd tillstyrka.

I fråga om flygplatsorganisationens avlöningar tillstyrker departementschefen en tjänst som besiktningsingenjör i Ae 24 vid flygplatsförvaltningen i Umeå. Departementschefen biträder vidare förslagen om uppflyttning av tjänsten som flygplatschef vid Norra flygplatsförvaltningen från Ae 23 till Ae 24 samt extraordinariesättning av en tjänst som förste trafikledare vid Sundsvall/Härnösands flygplats i Ag 21.

För underhåll m. m. av flygplatser och underhåll och drift av radioanläggningar och teleutrustning har departementschefen ansett att utgiftsökningen bör begränsas till 700 000 kr. resp. 1 200 000 kr. Med hänsyn till ställningstagandet till berörda anslag under Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) upptas en utgiftsökning för väderlekstjänsten om 206 000 kr. För diverse utgifter upptar departementschefen en minskning med 105 000 kr. i förhållande till innevarande budgetår.

Beträffande luftfartsstyrelsens förslag i övrigt upptar departementschefen i likhet med styrelsen för flygplatsorganisationen omkostnader, hyres- och arrendeavgifter, ICAO, pensionskostnader samt avsättning till värdeminskningsskonto utgiftsökningar om respektive 47 000, 95 000, 80 000, 185 000 och 650 000 kr. Slutligen upptas också i enlighet med styrelsens förslag för oförutsedda utgifter en post om 1 500 000 kr.

Vid bifall till vad departementschefen förordat kan luftfartsverkets utgifter för nästa budgetår, inklusive posten till oförutsedda utgifter, beräknas öka i förhållande till driftkostnadsstaten med i avrundat tal 5 600 000 kr. Totalt skulle därmed verkets driftkostnader beräknas till ca 45 550 000 kr.

Inkomsterna för nästa budgetår beräknar departementschefen vid oförändrad taxenivå öka med 4 200 000 kr. till 27 000 000 kr., vilket skulle resultera i ett beräknat underskott å luftfartsfonden av (45 550 000 — 27 000 000) 18 550 000 kr.

Departementschefen anför i fortsättningen.

»Luftfartsverkets ekonomiska läge har nödvändiggjort en restriktiv prövning av verkets kostnader i förevarande sammanhang. För att förbättra verkets ekonomi är det emellertid nödvändigt att ytterligare och i viss mån genomgripande åtgärder vidtas för att förbättra relationen mellan kostnader och intäkter. Som ett led i ansträngningarna att successivt nedbringa luftfartsverkets underskott har Kungl. Maj:t uppdragit åt statskontoret att i samråd med luftfartsstyrelsen undersöka bl. a. flygplatsorganisationen på Arlanda och Bromma. Enligt min mening bör detta uppdrag nu utvidgas till att omfatta en genomgång av hela luftfartsverkets organisation i kostnadsbesparande och effektivitetshöjande syfte. Härvid bör ingående undersökas möjligheterna att göra besparingar vid flygplatsernas drift genom ökat samgående mellan statliga verk samt flygföretag och kommuner. Jag har för avsikt att senare denna dag föreslå Kungl. Maj:t att ett sådant uppdrag lämnas till statskontoret. När det gäller luftfartsverkets intäktssida synes med hänsyn till bl. a. den fortgående standardökningen beträffande markorganisationens tjänster och anordningar liksom till utvecklingen av den allmänna prisnivån ej oväsentliga avgiftshöjningar motiverade. Frågan om dylika höjningar torde jag framdeles få underställa Kungl. Maj:ts prövning. Jag vill emellertid påpeka, att på grund av det skandinaviska samarbetet på luftfartens område samråd i här berörda fråga bör ske med kommunikationsdepartementen i Danmark och Norge, innan slutlig ställning tages. I det aktuella sammanhanget anser jag mig dock böra räkna med att luftfartsfondens underskott skall genom möjliga rationaliseringsåtgärder och avgiftshöjningar kunna reduceras med ytterligare omkring 3,5 mkr. till storleksordningen 15 mkr.

Med hänsyn till vad jag förordat torde underskottet å luftfartsfonden på driftbudgeten för budgetåret 1962/63 kunna upptagas till 15 000 000 kr. Jag förutsätter vidare, att den noggranna avvägningen av de olika utgiftsposterna, liksom hittills varit fallet, får ankomma på Kungl. Maj:t att verkställa, sedan styrelsen under våren 1962 ingivit sina definitiva förslag till driftkostnadsstat.»

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft två lika lydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Arvidson* (I: 142) och den andra inom andra kammaren av herr *Edlund m. fl.* (II: 177), vari hemställts att riksdagen må medgiva att luftfartsstyrelsen må använda 15 000 kr. för vissa i motionerna angivna flygsäkerhetsfrämjande åtgärder.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionen II: 177.

Utskottet. Underskottet å luftfartsfonden, vilket för innevarande budgetår förutsatts uppgå till högst 17 150 000 kr., har av luftfartsstyrelsen beräknats stiga till 21 280 000 kr. för nästa budgetår. Kungl. Maj:ts förslag innebär upptagande av ett underskott å 15 mkr. för budgetåret 1962/63, vilket i för-

hållande till luftfartsstyrelsens förslag innebär en reducering med över 6 mkr. En sådan förbättring av luftfartsverkets ekonomiska resultat anser departementschefen vara möjlig att uppnå genom genomgripande åtgärder för att sänka kostnaderna och öka intäkterna.

I motionerna I: 142 och II: 177 har hemställts att luftfartsstyrelsen skulle få använda 15 000 kr. för vissa flygsäkerhetsfrämjande åtgärder.

Vid sin prövning av förevarande anslag, varvid olika på frågan inverkan- de omständigheter beaktats, har utskottet ansett sig böra godta Kungl. Maj:ts förslag beträffande beräkningen av underskottets storlek. Utskottets ställningstagande innebär jämväl avstyrkande av motionerna I: 142 och II: 177.

Utskottet hemställer,

I. att riksdagen må för *Luftfartsfonden* å riksstaten för budgetåret 1962/63 upptaga ett underskott av 15 000 000 kr.;

II. att motionerna I: 142 och II: 177 icke må av riksdagen bifallas.

65:o) **Uppskjutna frågor.** Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande beträffande Kungl. Maj:ts under följande punkter framlagda förslag nämligen

punkten 42: Byggnadsstyrelsen: Avlöningar m. m., samt

punkten 60: Bidrag till viss busstrafik m. m., vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 27 mars 1962

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Boman, Einar Persson, fröken Andersson, herrar Birger Andersson, Axel Johannes Andersson, Bergman, Fritz Persson, Per Jacobsson, Söderberg, Mårtensson, Bertil Petersson, Nils Theodor Larsson, Manne Olsson, Sundin och Virgin; samt

från andra kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Gustafsson i Stockholm, Karlsson i Olofström, Svensson i Stenkyrka, Blidfors, Andreasson, Svensson i Ljungskile, Johansson i Norrköping, Carbell, Gustafsson i Kårby, Löfroth, Källenius, Berg och Nelander;

dock att vid behandlingen av punkterna 29—65 herr Blomkvist deltagit i stället för herr Gustafsson i Stockholm.

Reservationer

1) vid *punkten 11* (Allmän översikt över beräkningen av väganlagen m. m.).

a) av herr *Boman*, fröken *Andersson*, herrar *Axel Johannes Andersson*, *Per Jacobsson*, *Nils Theodor Larsson*, *Sundin*, *Virgin*, *Staxäng*, *Svensson* i Stenkyrka, *Svensson* i Ljungskile, *Gustafsson* i Kårby, *Löfroth*, *Källenius* och *Nelander*, vilka ansett att

dels den del av utskottets yttrande, som på s. 16 börjar med »Såsom departementschefen» och på s. 17 slutar med »och II: 184», bort ha följande lydelse:

»Såsom motionärerna erinrat om har utskottet tidigare kraftigt understrukit nödvändigheten av att en flerårig plan fastställes för väginvesteringarna (jfr SU 1958: 6 och 1959: 6). Utskottet har därvid framhållit att förutsättningarna för en från såväl tekniska som ekonomiska synpunkter rationellt bedriven vägbyggnadsverksamhet är en investeringspolitik som ger möjligheter till en mera långsiktig arbetsplanering utan ändringar år från år. Endast härigenom blir det möjligt att utnyttja de fördelar som står att vinna genom övergång från mindre till större arbetsföretag på sätt riksdagen tidigare förordat. Ovissheten om de kommande årens medelstilldelning förhindrar också i stor utsträckning utläggandet av större entreprenader, varjämte överblicken av behovet och sysselsättningen i fråga om väg- och vattenbyggnadsverkets egen arbetskraft försvåras.

Det anförda torde alltjämt äga giltighet, och det framstår sålunda som i hög grad angeläget att den ordinarie vägbyggnadsverksamheten får grundas på en lägsta ram för investeringarnas storlek under en flerårsperiod. För att åstadkomma den planmässighet och samordning som eftersträvas i vägbyggnadsverksamheten, är det nämligen, som väg- och vattenbyggnadsstyrelsen framhållit, nödvändigt att ha tillgång till ordinarie medel av viss storleksordning samt att ha kännedom om anslagens storlek under den period planeringsarbetet avser. Genom att väginvesteringarna utgör en betydande del av den offentliga sektorn kan de å andra sidan icke vara opåverkade av konjunkturpolitiska åtgärder. Målet bör sålunda vara att anvisningen av ordinarie medel beräknas på längre sikt än ett år samt att de större eller mindre fluktuationer i den totala verksamhetens omfattning, som betingas av förskjutningar i ena eller andra riktningen av det allmänna sysselsättningsläget, regleras över anslagen till beredskapsarbeten. Bortsett från att ett uttalande från riksdagens sida till förmån för en flerårig investeringsserie inte under *alla* förhållanden kan vara bindande är det dock ägnat att giva ökad fasthet åt verksamhetens inriktning. Även om utskottet till fullo inser vikten av de statsfinansiella och samhällsekonomiska synpunkter som också måste beaktas vill utskottet föreslå, att den förordade serien får läggas till grund för planerings- och utbyggnadsverksamheten under de närmaste åren. Utskottets ställningstagande härvidlag torde innebära att motionärernas syfte i allt väsentligt tillgodosetts.»

dels ock utskottets hemställan under I. bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må, i anledning av departementschefens uttalande under förevarande punkt samt med bifall till motionerna I: 144 och II: 184, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört;»

b) av fröken *Andersson*, herrar *Virgin*, *Staxäng* och *Källenius*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 222 och II: 269 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 17, som börjar med »Den av» och slutar med »genom beredskapsarbeten», bort ha följande lydelse:

Beträffande den av departementschefen föreslagna specialdestinationen av byggnads- och underhållsmedel till norrlandslänen vill utskottet framhålla, att en sådan synes stå i mindre god överensstämmelse med utskottets uttalande vid fjolårets riksdag, att det på något längre sikt bör vara en väsentlig uppgift att vid vägplaneringen söka utjämna de eventuella skillnader mellan ordinarie väginvesteringar och beredskapsarbeten, som kan förledas av att mycket stora beredskapsarbeten koncentreras till viss del eller vissa delar av landet. Enligt utskottets mening borde vidare vid de totala investeringarnas fördelning särskild vikt fästas vid tillgodoseendet av flerårsplanerna samt de ordinarie anslagsmedlens fördelning mellan länen. I anslutning härtill må framhållas att beredskapsarbeten visserligen förekommit i samtliga län, men att variationerna länen emellan varit mycket stora. Även om det icke kan sägas att de hittills gjorda investeringarna i sådana arbeten verkat rubbade på vägplanens målsättning, har de dock måst primärt bestämmas av arbetslöshetens lokalisering och därför icke fått en sådan geografisk fördelning, som bäst svarar mot en ur trafikbehovssynpunkt riktig avvägning. Konsekvenserna för de övriga länen del kan därför — på grund av vägnätets nuvarande tillstånd samt trafikens behov därstädes — bli besvärande vid tillämpande av ett system med dylik specialdestination. Inte minst viktigt torde det vara att beakta den höga olycksfallsfrekvens, som råder å starkt trafikerade vägar inom dessa områden, samt den markant trafiksäkerhetshöjande effekt, som vägbyggandet har haft enligt i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens petita påvisade undersökningar. Det torde f. ö., såsom i motionerna I: 222 och II: 269 framhållits, få förutsättas att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen nämnda specialdestination förutan i sin långtidsplanering avsatt erforderliga medel för norrlandslänens vägbyggande. Att särskild hänsyn tagits till inte minst områden med skogstransporter och andra tunga transporter framgår för övrigt av styrelsens petita, som synes vara upprättade enligt utskottets tidigare uttalade krav på en så riktig avvägning mellan skilda företag som möjligt. Ur principiell synpunkt och med hänsyn till önskvärldheten av ett långsiktigt, målmedvetet vägbyggande innebär departementschefens föreslagna disposition ett avbräck i styrelsens planering och ett uppskov med arbeten, som styrelsen funnit mer angelägna och bedömt få komma i förtur. Med hänsyn härtill

anser sig utskottet icke kunna tillstyrka specialdestinationen och biträder därför motionärernas yrkanden.»

dels ock utskottets hemställan under II. bort ha följande lydelse:

»II. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 222 och II: 269, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till kända vad utskottet anfört beträffande den av departementschefen föreslagna specialdestinationen till norrlandslänen av vissa byggnads- och underhållsmedel.»

c) av herrar *Nils Theodor Larsson, Sundin, Svensson* i Stenkyrka och *Gustafsson* i Kårby, vilka i anledning av de i motionerna I: 439 och II: 519 framställda yrkandena ansett att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 17, som börjar med »Utskottet, som» och slutar med »i fråga», bort ha följande lydelse:

»Utskottet, som således för nästa budgetår funnit sig böra godtaga den föreslagna specialdestinationen, kan dock icke bortse från de olägenheter detta medför med avseende å medelstilldelningen till de övriga länen. I syfte att i någon mån motverka dessa olägenheter samt låta de genom den höjda drivmedelsbeskattningen ökade bilskattemedlen i avsedd ordning komma vägväsendet till godo finner utskottet — på sätt i motionerna I: 439 och II: 519 föreslagits — en höjning av den totala medelsanvisningen till de ordinarie statliga vägbyggnaderna samt vägunderhållet med 10 respektive 15 mkr. böra ske. I överensstämmelse härmed kommer utskottet att under punkterna 12 och 13 i det följande tillstyrka bifall till nämnda motioner.»

dels ock det stycke i utskottets yttrande på s. 17, som börjar med »För administration» och slutar med »186,8 mkr.», bort ha följande lydelse:

»För administration och diverse ändamål slutligen har äskats sammanlagt ca 178,7 mkr. Vid bifall härtill liksom till vad utskottet under förevarande punkt förordat skulle de mot automobilskattemedlen avräknade anslagen för nästa budgetår uppgå till totalt (450 + 20 + 430 + 67 + 185 + 39,5 + 178,7) 1 370,2 mkr. I förhållande till motsvarande på riksstaten för innevarande budgetår uppförda anslag innebär detta en ökning med ca 115,2 mkr. Då inkomsterna av automobilskattemedlen beräknas till 1 532 mkr., skulle således det under budgetutjämningsfonden redovisade överskottet på vägväsendets specialbudget komma att öka med 161,8 mkr.»

2) vid *punkten 12* (Vägunderhållet) av herrar *Nils Theodor Larsson, Sundin, Svensson* i Stenkyrka och *Gustafsson* i Kårby, vilka under förutsättning av bifall till den med 1 c) betecknade reservationen ansett att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Såsom utskottet under föregående punkt anfört finner utskottet — på de av motionärerna anförda skälen — medelsanvisningen till förevarande ändamål böra utgå med ett till 430 mkr. förhöjt belopp. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 439 och II: 519, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Vägunderhållet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 430 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.»

3) vid *punkten 13* (Byggande av vägar och broar) av herrar *Nils Theodor Larsson, Sundin, Svensson* i Stenkyrka och *Gustafsson* i Kårby, vilka under förutsättning av bifall till den med 1 c) betecknade reservationen ansett att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 20, som börjar med »Såsom framgått» och slutar med »i fråga», bort ha följande lydelse:

»Såsom framgått redan av *punkten 11* i det föregående anser utskottet på i motionerna I: 439 och II: 519 anförda skäl att anslagen till byggande av vägar och broar för nästa budgetår bör upptagas med 450 mkr. Fördelningen på de skilda anslagen bör därvid lämpligen ske efter de av departementschefen förordade grunder eller med 251 mkr. till Byggande av riksvägar, 173 mkr. till Byggande av länsvägar, 11 mkr. till Byggande av ödebygdsvägar och 15 mkr. till Byggande av storbroar.»

dels ock utskottets hemställan under I. bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 439 och II: 519, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, för budgetåret 1962/63 anvisa följande reservationsanslag, att avräknas mot automobilskattemedlen, nämligen till

a) Byggande av riksvägar	kr. 251 000 000
b) Byggande av länsvägar	» 173 000 000
c) Byggande av ödebygdsvägar	» 11 000 000
d) Byggande av storbroar	» 15 000 000;»

4) vid *punkten 22* (Bidrag till vatten- och avloppsanläggningar) av herrar *Boman, Axel Johannes Andersson, Per Jacobsson, Nils Theodor Larsson, Sundin, Svensson* i Stenkyrka, *Svensson* i Ljungskile, *Gustafsson* i Kårby, *Löfroth* och *Nelander*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 272 och II: 340 och att därför

dels de två första styckena i utskottets yttrande (s. 25) bort ersättas med text av följande lydelse:

»Till förevarande ändamål har av Kungl. Maj:t för nästa budgetår föreslagits en medelsanvisning om 55 mkr. mot av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagna 60 mkr. Av statsverkspropositionen framgår att väntetiden för bidrag som nu beviljas är ca sex år samt att ett engångsanslag om 45 mkr. skulle erfordras för att väntetiden under de närmaste åren ej skall ytterligare öka.

I de i anslutning till Kungl. Maj:ts förevarande förslag väckta motionerna har yrkats en höjning av anslaget till 60 mkr. Det har därvid betecknats

som ett oefterrättligt förhållande att staten släpar efter i sex år med utlovade bidrag och att tendens föreligger till förlängning av väntetiden. Inneböörden blir enligt motionärerna den att hårt skattetyngda kommuner, som måste få fram sina anläggningar, ställs i en mycket svår situation.

Utskottet delar därvidlag helt motionärernas uppfattning och tillstyrker därför deras förslag om en uppräknig av anslaget med ytterligare 5 mkr.

Vidkommande det i motionerna I: 52 och II: 94 framställda yrkandet om en plan för snar avveckling av eftersläpningen beträffande bidragen till anläggning av vatten- och avloppsanläggningar finner utskottet detsamma i och för sig välmotiverat. Utskottet vill dock i detta sammanhang begränsa sig till att erinra om sina tidigare uttalanden — senast vid fjol-årets riksdag — om vikten av att utvecklingen på området noggrant följes samt att i anledning härav eventuellt erforderliga åtgärder vidtages.»

dels ock utskottets hemställan under I. bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 52 och II: 94 samt I: 272 och II: 340, förstnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till vatten- och avloppsanläggningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 000 kr.;»

5) vid *punkten 29* (Statens biltrafiknämnd: Avlöningar) av fröken *Andersson*, herrar *Virgin*, *Staxäng* och *Källenius*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 146 och II: 175 och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Utskottet har vid sina överväganden i förevarande anslagsfråga i huvudsak delat den uppfattning som motionärerna givit uttryck åt. Utskottet tillstyrker därför bifall till motionerna i fråga.

Utskottet hemställer följaktligen,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 146 och II: 175, nämnda motioner såvitt nu är i fråga,

a) fastställa följande avlöningsstat för statens biltrafiknämnd, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	82 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	25 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	411 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	131 000

5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, förslagsvis	11 300
--	--------

Summa kr. 662 000;

b) till *Statens biltrafiknämnd*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 662 000 kr., att avräk- samt med bifall till motionerna I: 146 och II: 175, nämnda nas mot automobilskattemedlen.»

6) vid *punkten 30* (*Statens biltrafiknämnd*: *Omkostnader*) av fröken *Andersson*, herrar *Virgin*, *Staxäng* och *Källenius*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 146 och II: 175 och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Under hänvisning till vad utskottet anfört under *punkten 29* hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 146 och II: 175, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Statens biltrafiknämnd*: *Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 76 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.»

7) vid *punkten 31* (*Statens trafiksäkerhetsråd m. m.*) av herr *Nelander*;

8) vid *punkten 42* (*Länsarkitektorganisationen*: *Avlöningar*) av herrar *Bergman* och *Källenius*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 271 och II: 337 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 42, som börjar med »Enligt utskottets» och slutar med »till motionerna», bort ha följande lydelse:

»Enligt utskottets mening är det angeläget att nämnda tjänster besättes med högt kvalificerad arbetskraft. Utskottet tillstyrker därför bifall till motionerna.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 271 och II: 337,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för länsarkitektorganisationen vidtaga av utskottet förordad ändring;

b) godkänna följande avlöningsstat för länsarkitektorganisationen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 016 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	3 040 000
3. Avlöningar till biträdande ingenjörer och arkitekter m. fl., <i>förslagsvis</i>	506 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 360 500
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	81 200
	Summa kr. 6 004 500;

c) till *Länsarkitektorganisationen*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 6 004 500 kr.»

9) vid *punkten 58* (Driftbidrag till statens järnvägar)

a) av fröken *Andersson*, herrar *Virgin*, *Staxäng*, *Svensson* i Stenkyrka och *Källenius*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 444 och II: 522 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande, som på s. 49 börjar med »I anledning» och på s. 50 slutar med »och II: 522», bort ha följande lydelse:

»Yrkandet i de båda likalydande motionerna I: 444 och II: 522 syftar dels till att begränsa förevarande anslag till 50 mkr., dels till att riksdagen måtte besluta om inrättande av en särskild nämnd för att avgöra frågor om nedläggande av järnväg. Under hänvisning till de skäl som motionärerna anfört härför får utskottet tillstyrka att anslaget begränsas till det av motionärerna förordade beloppet. Utskottet kan jämväl biträda det av motionärerna och på sin tid även av 1958 års besparingsutredning framförda förslaget om inrättande av en särskild nämnd för avgörande av frågorna om nedläggning av järnvägar.»

dels ock utskottets hemställan under I. och II. bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 444 och II: 522, såvitt nu är i fråga, till *Driftbidrag till statens järnvägar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 50 000 000 kr.;

II. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 444 och II: 522, såvitt nu är i fråga, uttala att en särskild nämnd bör inrättas för avgörande av nedlägningsärenden;»

b) av herr *Löfroth*

10) vid *punkten 64* (Underskott å luftfartsfonden) av fröken *Andersson*, herrar *Nils Theodor Larsson*, *Sundin*, *Virgin*, *Staxäng* och *Källenius*, vilka

ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 142 och II: 177, och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 55, som börjar med »Vid sin» och slutar med »och II: 177», bort ha följande lydelse:

»Vid sin prövning av förevarande anslag, varvid olika på frågan inverkan omständigheter beaktats, har utskottet ansett sig böra godta Kungl. Maj:ts förslag beträffande beräkningen av underskottets storlek. Med hänsyn till vad i motionerna I: 142 och II: 177 anförts förordar dock utskottet att luftfartsstyrelsen må använda 15 000 kr. för vissa i motionerna angivna flygsäkerhetsfrämjande åtgärder.»

dels ock att utskottets hemställan under II. bort ha följande lydelse:

»II. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 142 och II: 177, medgiva att luftfartsstyrelsen må använda 15 000 kr. för i motionerna angivna flygsäkerhetsfrämjande åtgärder.»